HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Tõrva Vallavalitsus
Kevade 1
68605 Tõrva
Valgamaa

5.03.2026 nr 9.5-2.2/25-26/18/12

Tõrva Gümnaasiumi haldusjärelevalve õiendi kinnitamine

Vabariigi Valitsuse seaduse § 75[1], põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 87 lõigete 1, 2 ja 6 ning haridus- ja teadusministri 11.09.2025 käskkirja nr 215 „Volituste andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Tõrva Gümnaasiumi haldusjärelevalve õiendi (lisatud).

2. Kooli pidajal esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul pärast ettekirjutuse tähtaega.

3. Haldusjärelevalve õiendis tehtud ettekirjutuste tähtajaks täitmata jätmisel võib Haridus- ja Teadusministeerium rakendada kooli pidajale sunniraha kuni 9600 eurot vastavalt asendustäitmise ja sunniraha seadusele.

4. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Inna Mikli
järelevalveosakonna peaekspert

Lisad:
1. Tõrva Gümnaasiumi haldusjärelevalve õiend
2. Kooli õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon

Koopia: Tõrva Gümnaasium

Inna Mikli
735 0579
inna.mikli@hm.ee

Lisa 1
KINNITATUD
Haridus- ja Teadusministeeriumi
järelevalveosakonna peaeksperdi korraldusega
„Tõrva Gümnaasiumi haldusjärelevalve õiendi kinnitamine“

TÕRVA GÜMNAASIUMI HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS
Tõrva Gümnaasium (edaspidi *kool*) on Tõrva Vallavalitsuse (edaspidi *pidaja*) hallatav õppeasutus aadressil Puiestee tänav 1, 68606 Tõrva linn, Tõrva vald, Valgamaa.

1.1. Kool on üldhariduskool, mis korraldab õpet I–III kooliastmes ja gümnaasiumiastmes.

1.2. Järelevalvet teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi järelevalveosakonna peaeksperdi 15.12.2025 korralduse nr 9.5-2.2/25-26/18/1 „Haldusjärelevalve algatamine Tõrva Gümnaasiumis“, järelevalveosakonna peaeksperdi 14.01.2026 korralduse nr 9.5-2.2/25-26/18/8 „Järelevalveosakonna peaeksperdi 15.12.2025 korralduse nr 9.5-2.2/25-26/1 „Haldusjärelevalve algatamine Tõrva Gümnaasiumis“ muutmine“ ning järelevalveosakonna peaeksperdi 17.02.2026 korralduse nr 9.5-2.2/25-26/18/9 „Järelevalveosakonna peaeksperdi 15.12.2025 korralduse nr 9.5-2.2/25-26/18/1 „Haldusjärelevalve algatamine Tõrva Gümnaasiumis“ muutmine“ alusel kooli ja selle pidaja tegevuse õiguspärasuse üle Haridus- ja Teadusministeeriumi järelevalveosakonna peaekspert Inna Mikli ja õigusnõunik-peaekspert Elisabeth Niido.

1.3. Haldusjärelevalve algas 19.01.2026.

1.4. Järelevalve eesmärk oli välja selgitada, kuidas koolis toetatakse õpilasi matemaatika õpitulemuste saavutamisel, kuidas hinnatakse õppe kvaliteeti ja tulemuslikkust ning kuidas viiakse läbi sisehindamist ja sellest tulenevalt arendustegevusi õppe kvaliteedi ja tulemuslikkuse parendamiseks.

1.5. Järelevalves vesteldi kooli direktori, õppe- ja arendusjuhi, juhtkonna liikmete, hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordinaatori (edaspidi *HEVKO*) ja tugispetsialistidega ning kooli pidaja, hoolekogu, õppenõukogu ja õpilaste esindajatega. Tutvuti kooli dokumentide ja õppekeskkonnaga ning võrreldi kooli andmeid Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega.

KOKKUVÕTE
Tõrva Gümnaasium on Valga maakonnas Tõrvas asuv Tõrva valla munitsipaalkool, mis korraldab õpet põhikooli I–III kooliastmes ja gümnaasiumiastmes. Järelevalve ajal õppis koolis 552 õpilast, neist gümnaasiumiosas 83 ja põhikooliosas 469. Õppe- ja kasvatusala töötajaid oli kokku 59.

Koolil on kaks kehtivat õppekava: Tõrva valla koolide põhikooli õppekava (edaspidi *põhikooli õppekava*) ja Tõrva Gümnaasiumi gümnaasiumiastme õppekava (edaspidi *gümnaasiumi õppekava*). Õppekavad vajavad täiendamist ja muutmist. Põhikooli õppekava üldosas tuleb täpsustada, millele vaba tunniressursi arvelt suurendatud kohustuslike ainete tunde kasutatakse, lisada lihtsustatud õppekava järgi õppivaid õpilasi puudutavad sätted, III kooliastme loovtöö koostamise kord ning mitteformaalõppes või teises õppeasutuses õpitu arvestamise kord, täpsustada tuleb arenguvestluste korda. Nii põhikooli kui gümnaasiumi õppekavasse tuleb lisada hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord, järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord,

õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted. Mitmed nimetatud korrad on küll olemas, kuid nad on teiste dokumentide koosseisus ning seetõttu on neid keeruline leida. Gümnaasiumi õppekava üldosas tuleb sätestada, kuidas on võimalik kitsalt matemaatikalt laiale ja laialt kitsale üle minna ning kuidas toimub hindamise ja gümnaasiumi lõpetamise korraldus. Põhikooli ja gümnaasiumi matemaatika valdkonna-, aine- ja kursusekavad tuleb riiklike õppekavade kehtivate redaktsioonidega kooskõlla viia ning lihtsustatud õppe ainekavad lisada.

Kooli päevakava ei vasta nõuetele: kahe tunni vahel peab olema vähemalt kümneminutiline vaheaeg, kuid koolis on ka mõned viieminutilised vaheajad. Tunni arvestuslik pikkus on 45 minutit, kuid koolis tehakse ka paaristunde, mille kogupikkus on 80 minutit ehk tund on 10 minuti võrra lühem. Need 10 minutit kasutatakse iseseisvaks õppeks, lisaks on õpilastel õppeaasta jooksul iseseisva õppe päevad. Iseseisva õppe korraldus tuleb õppekavas sätestada.

Mitmes aines, ka matemaatikas, on õpilased jagatud temporühmadesse, temporühmade koosseis on eri õppeainetes erinev ning rühmade vahel on võimalik liikuda. Temporühmadega seonduv tuleb õppekavas kirjelda.

Tunniplaan on õppekava tunnijaotusplaaniga kooskõlas, õpilaste koormus vastab nõuetele.

1. klassides kasutatakse sõnalist hindamist, alates 2. klassis numbrilisi hindeid, kuid sageli lisatakse ka sõnaline tagasiside. Mitteeristavalt hinnanguga „arvestatud“ või „mittearvestatud“ hinnatakse lihtsustatud õppekava (edaspidi *LÕK*) õpilasi, 2.–4. klasside õpilasi oskus- ja loovainetes, lisaks mõnedes valikainetes.

Tundide kokkuvõtted, õpilaste hinded ja puudumised on Stuudiumis elektroonilises päevikus.

Koolis on lisaks tavaklassidele ka üheksa eriklassi. Kõikidel õpetajatel on konsultatsiooniajad, kuid õpilased saavad konsultatsiooni õpetajaga ka muuks ajaks kokku leppida. Töötab HEVKO, õpilastele on toeks kaheksa abiõpetajat, kaks eripedagoogi, kaks sotsiaalpedagoogi ja logopeed. Psühholoogi ei ole, kuid on õppenõustaja, kes õpib magistrantuuri viimasel kursusel psühholoogiks.

Koolis on arenguvestluste läbiviimise kord, mida on vaja täiendada: lisada tuleb sätted, mis reguleerivad õpilase käitumise ja hoolsuse kohta tagasiside andmist. Arenguvestlused õpilaste ja nende seaduslike esindajatega toimuvad, kuid on ka lapsevanemaid, kes on jäänud vestlusele tulemata.

2025. aastal said kooli õpilased matemaatika põhikooli lõpueksamitel keskmiselt 58,4% võimalikust maksimaalsest tulemusest, 2024. aastal oli keskmine 57,9%, 2023. aastal 66,3% ja 2021. aastal 51,5% võimalikust maksimaalsest tulemusest. Varem, 2018. ja 2019. aastal, oli see näitaja palju kõrgem ehk üle 70%. Alla 50% oli tulemusi kõikidel aastatel rohkem kui Eestis keskmiselt, tulemusi üle 90% enamasti vähem.

2025. aasta kevadel tegid gümnaasiumi lõpus laia matemaatika riigieksami 18 õpilast, keskmine tulemus oli 55,2% võimalikust maksimaalsest tulemusest. Kitsa matemaatika eksami tegi üks õpilane, tema sai 93%. Eelnevatel aastatel tehti vaid laia matemaatika riigieksamit, tulemused olid vastavalt 31,3%, 49,9% ja 31,8% maksimaalsest võimalikust tulemusest.

Üle-eestilistes rahuloluküsitlustes küsitakse 4., 8. ja 11. klassi õpilastelt puudumise kohta, mõnel aastal ja mõnes klassis oli puudumisi õpilaste hinnangul vähem, mõnel aastal ja mõnes klassis rohkem kui Eestis keskmiselt. 4. klassi õpilased olid oma kooliga vähem rahul kui Eesti õpilased keskmiselt, kiusamist kogenute osakaal oli kord suurem, kord väiksem. 8. klassi õpilased olid oma kooliga kord rohkem, kord vähem rahul kui Eesti õpilased keskmiselt,

kiusamist kogenute osakaal oli kõikidel aastatel väiksem. 11. klassi õpilaste seas oli rahulolu kooliga väga madal, kiusamist kogenute osakaal oli keskmisest kord suurem, kord väiksem.

Koolis puudub sisehindamise kord, sisehindamise aruannet viimastel aastatel koostatud ei ole. Igal aastal koostatakse õppeaasta kokkuvõtted, milles tuuakse ära ennekõike õpilaste õpitulemused.

Koolil puudub kehtiv arengukava. Igal aastal on õppenõukogu kinnitanud üldtööplaani, mis on sündmuste ja ürituste plaan ning ei vasta kehtestatud nõuetele.

Koolis on 59 õppe- ja kasvatusala töötajat: direktor, õppe- ja arendusjuht, 2 eripedagoogi, kes mõlemad töötavad ka õpetajana, 2 sotsiaalpedagoogi, kellest 1 töötab ka õpetajana, logopeed ja 52 õpetajat. 62-l õppe- ja kasvatusala töötaja ametikohal töötab 53 kvalifikatsiooniga isikut. Üheksal õpetajal nõutavat kvalifikatsiooni ei ole, neist kahel puudub õpetajakutse, seitsmel nii magistrikraad kui õpetajakutse. Neli kvalifikatsioonita õpetajat õpib õpetajaks, neist üks bakalaureuse- ja kolm magistriõppes, lisaks õpib üks magistriõppes psühholoogiks ning üks rakenduskõrgharidusõppes. Koolis on nädalas kokku 1143 õppetundi, neist 1021,5 tundi ehk 89% annavad nõutava kvalifikatsiooniga ja 121,5 tundi ehk 11% kvalifikatsioonita õpetajad. Kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv on nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

Koolis korraldatakse õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele avalikke konkursse, kuid puudub konkursside korraldamist reguleeriv kord. Mitme kvalifikatsioonita õpetajaga on sõlmitud tähtajatud töölepingud.

Järelevalve läbiviijad külastasid kuut matemaatikatundi. Vanemates klassides kasutasid õpetajad rohkem traditsioonilisi õppemeetodeid, nooremates klasside erinevaid metoodikaid, ka aktiivõppemeetodeid. Õpetajatele andis tagasisidet õppe- ja arendusjuht.

Käesoleva õiendi eelnõu saadeti 18.02.2026 kooli pidajale ja direktorile ärakuulamiseks. Pidaja ja direktor vastasid 26.02.2026. Ärakuulamisel tehtud märkuste ja ettepanekutega enamasti arvesti, arvestamata jätmise aluseks olnud kaalutlused on toodud õiendi vastavas osas.

OLUKORRA KIRJELDUS

1. Õppekava vastavus nõuetele

1.1. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse[1] (edaspidi *PGS*) kohaselt tuleb koolil riiklike õppekavade alusel koostada kooli õppekava, mis on õpingute alusdokument, milles on kirjeldatud õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmiseks ning milles tuuakse eelkõige välja kooli eripärast tulenevad valikud. Õppekava ja selle muudatused peab kehtestama direktor[2], eelnevalt tuleb need arvamuse andmiseks esitada kooli õppenõukogule[3], hoolekogule[4] ja õpilasesindusele.[5] Õppekava peab olema kooli kodulehel avalikustatud[6].

Kooli direktor on kehtestatud kaks õppekava: põhikooli õppekava[7] ja gümnaasiumi

[1] PGS, § 17 lg 1.
[2] PGS, § 71 lg 2, PGS § 71 lg 2 p 2
[3] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord", § 2 p 1.
[4] PGS, § 73 lg 1[1] p 3.
[5] PGS, § 17 lg 2, § PRÕK, § 24 lg 4.
[6] PGS, § 69 lg 1.
[7] Direktori 12.10.2024 käskkiri nr TG 1-2/2024/1.

õppekava[8]). Eelnevalt on õppekavade kohta andnud arvamuse õppenõukogu[9] ja hoolekogu[10]. Direktori sõnul arutas õpilasesindus õppekavasid 06.09.2024 koosolekul, kuid arutelu ei protokollitud. Õpilasesinduse liikmed väitsid, et on nii käesoleval kui eelmisel õppeaastal erinevaid kooli dokumente arutanud, kuid millal ja mida täpselt, ei osanud öelda. Õppenõukogu ja hoolekogu on arutanud[11] ka võimalikke õppekava muudatusi, kuid neid pole veel kehtestatud.

1.2. Järelevalves oli vaatluse all ennekõike matemaatika õppega seonduv, seetõttu hinnati õppekavade üldosade ning matemaatika valdkonna-, aine- ja kursusekavade vastavust PGSile, põhikooli riiklikule õppekavale[12] (edaspidi *PRÕK*), põhikooli lihtsustatud riiklikule õppekavale[13] (edaspidi *PLRÕK*) ja gümnaasiumi riiklikule õppekavale[14] (edaspidi *GRÕK*).

1.3. Kooli õppekava üldosas esitatakse kooli väärtused ja eripära, kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid, valdkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused, üldpädevuste kujundamise ja õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted.[15] Õppekavades on sõnastatud alusväärtused: koolirõõm, areng, koostöö ja loovus. Põhikooli õppekavas on selgituseks kirjutatud, et kool on koht, kus kõik tunnevad end hästi ja naudivad õppimist; et areng tähendab pidevat õppimist ja kasvu kõigile, et hinnatakse akadeemilist, isiklikku, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, professionaalset arengut ja elukestvat õpet, tagasisidet ja eneseanalüüsi; et väärtustatakse õpilaste, õpetajate ja kogukonna koostööd, mis loob ühtsustunde ja positiivse õhkkonna; et loovuse all mõistab koolipere oskust mõelda tavapärasest erinevalt ja luua originaalseid lahendusi. Eripära eraldi välja toodud ei ole.

Pidaja esindaja sõnul kannab kool mulgi identiteeti, valikainete hulgas on ka mulgi keel. Direktor rõhutas, et igale õpilasele lähenetakse individuaalselt, lisaks nimetas ta kooli looduskaunist asukohta. Ka õpetajad tõstsid esile väga kaunist asukohta. Nad rääkisid, et viimastel aastatel on õppeasutus kiiresti arenenud, juhtkond teeb koostööd, kaasab õpetajaid, juhindub haridusreformidest.

1.4. Põhikooli õppekava peab koosnema[16] üldosast ja ainevaldkondade kavadest. Koolis, kus korraldatakse õpet nii PRÕKi kui PLRÕKi järgi, tuleb koostada ühine õppekava üldosa, arvestades PLRÕKis toodud erisusi, ning ainevaldkondade kavad, mis lähtuvad PRÕKist, kui ka õppeainete ainekavad ja/või tegevusvaldkondade kavad, mis lähtuvad PLRÕKist.[17] Gümnaasiumi õppekava peab koosnema üldosast ning ainevaldkonniti või lõimituna koondatud kohustuslike kursuste kavadest, valikõppeainete kavadest ja valikkursuste kavadest.[18]

1.5. Kooli põhikooli õppekava üldosa ei ole kooskõlas PGSis, PRÕKis ja PLRÕKis sätestatuga ning vajab täiendamist ja muutmist.

1.5.1. EHISe[19] andmetel õpib Tõrva Gümnaasiumis 2025/2026 õppeaastal PLRÕKi lihtsustatud õppe tasemel õpilasi, kuid õppekava üldosas erisusi kirjeldatud ei ole.

---

[8] Direktori 09.04.2025 käskkiri nr TG 1-2/2025/10.
[9] Õppenõukogu 30.08.2024 koosoleku protokoll nr 123 (1-5/2024/6).
[10] Hoolekogu 28.08.2024 koosoleku protokoll.
[11] Õppenõukogu 29.08.2025 koosoleku protokoll nr 131 (1-5/2025/9), hoolekogu 11.09.2025 koosoleku protokoll.
[12] Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava".
[13] Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määrus nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava".
[14] Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava".
[15] PRÕK § 24 lg 6 p 1
[16] Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava", § 24 lg 5 ls 1.
[17] PRÕK § 24 lg 5 ls 2.
[18] GRÕK, § 19 lg 5.
[19] EHIS, 13.01.2026.

1.5.2. PRÕK[20] sätestab, et kooli õppekava üldosas tuuakse välja vaba tunniressursi kasutus ja põhjendused. Õppekava põhjal on suurendatud mitme kohustusliku aine (matemaatika, ajaloo, kehalise kasvatuse, inglise keele) tunnimahtu, kuid puuduvad selgitused, kuidas seda kasutatakse. Näiteks õpetatakse nii I kui II kooliastmes matemaatikat 14 tundi, kuid õppekava üldosas ei ole välja toodud, kuidas lisatud tunde (I kooliastmes 4 ja II kooliastmes 1 matemaatika lisatund) kasutatakse.

1.5.3. Põhikooli õppekavas[21] tuleb sätestada III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord. Kooli õppekavas on viide lisale, kuid korda kirjeldatud ei ole. Järelevalvele vastavat lisa ei esitatud.

1.5.4. PRÕKi[22] alusel tuleb õpilasele ning piiratud teovõimega õpilase puhul ka vanemale anda vähemalt kord õppeaastas toimuval arenguvestlusel tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta kooli õppekavas kehtestatud korras. Käitumise hindamine on kooli õppekavas kirjeldatud, kuid puudub seos arenguvestlusega. Arenguvestluste korras[23] ei ole käitumise ja hoolsuse hindamist puudutatud.

1.6. Nii põhikooli kui gümnaasiumi õppekavas esinevad järgnevalt välja toodud puudused.

1.6.1. PRÕK[24] ja GRÕK[25] sätestavad, et hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord määratakse kooli õppekavas. Kooli õppekavade üldosades vastavat korda ei ole. Kooli kodukorra lisa on hindamisjuhend, milles on välja toodud[26], et kokkuvõtvate hinnete, üleminekueksami hinnete ja hinnangute vaidlustamiseks tuleb õpilasel või lapsevanemal kooli juhile avaldus esitada. Avalduse esitamist ja menetlemist ajaliselt piiratud ei ole. Kuidas seda avaldust menetletakse ja millised on õpilase või lapsevanema võimalused juhul, kui avaldust ei rahuldata, hindamisjuhendist ei selgu. Koolil tuleb hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord kooli õppekavades sätestada.

1.6.2. PRÕK[27] ja GRÕK[28] sätestavad, et järelevastamise ja järeltööde tegemise kord määratakse kooli õppekavas. Kooli õppekavade üldosades järelevastamiste ja järeltööde tegemise korda kirjeldatud ei ole. Kooli kodukorra[29] lisana vormistatud hindamisjuhendis on peatükk „Järelevastamise ja järeletööde sooritamis kord“. Õppekavades sellele dokumendile viidatud ei ole.

1.6.3. PRÕK[30] ja GRÕK[31] sätestavad, et õppekava üldosas tuleb kirjeldada, kuidas koolis arvestatakse õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õpet. Põhikooli õppekava ja gümnaasiumiastme õppekava üldosas seda, kuidas mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õpet arvestatakse, kirjeldatud ei ole.

1.6.4. PRÕK[32] ja GRÕK[33] sätestavad, et kooli õppekava üldosas kirjeldatakse õpetajate koostöö

[20] PRÕK, § 24 lg 6 p 2.
[21] PRÕK, § 24 lg 6 p 4.
[22] PRÕK, § 19 lg 3.
[23] Tõrva Gümnaasiumi kodukord, lisa 16 „Arenguvestluste läbiviimise kord“.
[24] PRÕK, § 19 lg 4.
[25] GRÕK, § 15 lg 3.
[26] Kooli kodukord, lisa 3 „Hindamisjuhend“.
[27] PRÕK, § 21 lg 7.
[28] GRÕK § 17 lg 5.
[29] Kooli kodukord, lisa 3 „Hindamisjuhend“.
[30] PRÕK, § 15 lg 11.
[31] GRÕK, § 11 lg 7^3.
[32] PRÕK, § 24 lg 6 p 9.
[33] GRÕK, § 19 lg 6 p 6.

ja töö planeerimise põhimõtted. Kooli õppekava üldosades on põhimõtted nimetatud, kuid puudub kirjeldus, kuidas kooli õpetajad oma tööd planeerivad ja koostööd teevad.

Juhtkonna sõnul on õpetajatel igal nädalal koostööaeg, mõnel nädalal toimub sel ajal üldkoosolek, mõnel nädalal on aineühenduste koosolekud. Need protokollitakse ning on meeskonnale siseveebis kättesaadavad. Igal nädalal on ka juhtkonna koosolek ning sellele järgnevad infominutid.

1.7. Kooli gümnaasiumiastme õppekava ei ole kooskõlas PGSis ja GRÕKis sätestatuga ning vajab täiendamist ja muutmist.

1.7.1. GRÕK[34] sätestab, et kooli õppekava üldosas kirjeldatakse õpilase õppekoormuse kujundamise põhimõtted, sh arvestades võimalust valida kitsa ja laia matemaatika vahel. Kooli õppekava üldosas puudub selgitus, mil viisil on võimalik kitsalt matemaatikalt laiale matemaatikale üle minna ja vastupidi.

Õpetajate sõnul keegi õpilastest kitsast matemaatikat valinud ei ole. Õpilaste sõnul pole neil valikuvõimalust olnud, kõigil tuleb laia matemaatikat õppida. Juhtkond kinnitas, et õpetajad ei soovi kitsast matemaatikat õpetada, sest on veendunud, et see piirab õppijate edasist õpiteed. Õpilaste sõnul on õpetajad teinud vihjeid, et ilma laia matemaatikata on raske tulevikus hakkama saada.

1.7.2. Määruse[35] kohaselt tuleb kooli õppekava üldosas kirjeldada hindamise ja gümnaasiumi lõpetamise korraldust. Gümnaasiumi õppekava üldosas puudub nii hindamise kui ka lõpetamise, sh koolieksami korraldus. Puudub ka viide kooli kodukorra lisale[36], kus hindamise korraldust on selgitatud.

1.8. Põhikooli matemaatika valdkonnakava ei vasta PRÕKi nõuetele, sest valdkonnakava üldosa ei ole esitatud ja matemaatika ainekava II kooliastme kirjelduses on osa õpitulemusi puudu.

1.9. Lihtsustatud õppe taseme matemaatika ainekava ei vasta PLRÕKi nõuetele, kuna esitatud on vaid 7. klassi õpitulemused ja õppesisu.

1.10. Gümnaasiumi matemaatika valdkonnakava ei vasta GRÕKi nõuetele, sest üldosa ja kitsa matemaatika ainekava puuduvad.

1.11. Kooli õppekava peab olema kooli kodulehel avalikustatud.[37] Õppekavad on kodulehel[38] kättesaadavad.

1.12. Ettepanekud direktorile

1.12.1. Selgitada kooliperele kitsa ja laia matemaatika õppimisega seotud valikuid ja võimalusi, et õpilased saaksid teha põhjendatud valiku.

1.12.2. Kaaluda tervele koolile ühise õppekava koostamist, et vältida eri õppekavadega kaasnevat võimalikku mitte- või mitmeti mõistmisi.

---

[34] GRÕK, § § 11 lg 4, § 19 lg 6 p 2.
[35] GRÕK, § 19 lg 6 p 4
[36] Kooli kodukord, lisa 3 „Hindamisjuhend“.
[37] PGS, § 69 lg 1.
[38] https://torva.edu.ee/et/dokumendid/torva-valla-koolide-torva-gumnaasiumi-ja-torva-kooli-oppekava-uldosa, 16.02.2026.

1.13. Ettekirjutused pidajale

1.13.1. Tagada kooli põhikooli õppekava üldosa ja matemaatika ainevaldkonnakava kooskõla põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruses nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ ning Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruses nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ kehtestatuga vastavalt käesoleva õiendi punktides 1.4, 1.5, 1.6, 1.8 ja 1.9 ning nende alapunktides esitatule. Ettekirjutuse tähtaeg: 01.09.2026.

1.13.2**.** Tagada kooli gümnaasiumiastme õppekava üldosa ning matemaatika valdkonna- ja kursusekavade kooskõla põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses ning Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruses nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ kehtestatuga vastavalt käesoleva õiendi punktides 1.6, 1.7 ja 1.10 ning nende alapunktides esitatule. Ettekirjutuse tähtaeg: 01.09.2026.

2. Õppekavast lähtuv õppekorraldus

2.1. Seadus[39] sätestab, et direktoril tuleb kehtestada päevakava, mis kajastab õppetegevuste ning kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste, näiteks pikapäevarühmas, ringides ja stuudiotes korraldatavate tegevuste järjestust ja ajalist kestust. PRÕKi[40] kohaselt määratakse õppe ja kasvatuse korralduse aeg ja viisid kooli õppekavas, kooli päevakavas ja tunniplaanis. Õppetunnid peavad vahetuma vahetundidega ning vahetunni pikkus peab olema vähemalt kümme minutit iga õppetunni kohta.[41]

Koolil on päevakava, kuid selle kehtestamise käskkirja järelevalves ei esitatud. Kooli päevakava ei ole PGSis[42] sätestatuga kooskõlas, sest selles dokumendis on vaid tundide ning lõunapauside ja õuevahetundide ajad, kooli õppekava toetavaid õppekavaväliseid tegevusi, nagu näiteks pikapäevarühmas, ringides ja stuudiotes korraldatavaid tegevusi ning nende järjestust ja ajalist kestust välja toodud ei ole. Päevakavas on kaks paralleelset tulpa eri aegadega, mis ei kattu, selgitused puuduvad. Teises tulbas on 2. ja 3. tunni, 5. ja 6. tunni, 7. ja 8. tunni ning 8. ja 9. tunni vahe vaid viis minutit. Direktori sõnul on ühed ajad õpilastele, kellele on 45minutilised tunnid, ja teised ajad õpilastele, kellele on nii 45minutilised tunnid kui 40minutilised paaris toimuvad tunnid (80minutilised tunnid).

Järelevalve ajal esitas direktor uue päevakava, kus on tundide, vahetundide ja koolimaja lahtioleku ajad, on kirjutatud, millal alustavad huviringid ja töötab pikapäevarühm, millal on avatud raamatukogu ja millal võtab vastu kooliõde. Ka uues päevakavas on kaks tulpa, millest ühes on tunniplaan 45minutiliste ning teises tulbas 45minutiliste tundide ja 80minutiliste paaristundidega. Mitu vahetundi on ka uues päevakavas vaid viieminutilised. Seega ei vasta ka uus päevakava kõikidele nõuetele.

2.2. Seadus[43] sätestab põhikooli õpilase suurima lubatud õppekoormuse. Õpilase nädala õppekoormus määratakse kooli õppekavas[44]. Kooli tunniplaan vastab õppekava tunnijaotusplaanile, õpilase maksimaalset nädala õppekoormust koolis ületatud ei ole.

2.3. Koolis selgus, et alates käesolevast õppeaastast on 2.–9. klassi õpilased mitmes aines, k.a matemaatikas, jagatud temporühmadesse. Temporühmadega seonduvat kooli õppekavas sätestatud ei ole.

[39] PGS, § 25 lg 6.
[40] PRÕK, § 15 lg 1.
[41] PGS, § 24 lg 5.
[42] PGS, § 25 lg-d 1, 6.
[43] PGS, § 25 lg 2.
[44] PGS, § 25 lg 1.

Juhtkonna sõnul on jagamise aluseks õpilase konkreetse aine õpitempo. Erinevate õppeainete, näiteks eesti keele ja matemaatika temporühmade koosseisud on erinevad, ühes õppeaines võib õpilane olla kiiremas, teises aga aeglasemas rühmas. Matemaatikas on 2. ja 3. klassides kaks ning 4. klassides kolm temporühma, seejuures on ühe klassi põhjal moodustatud kiirem rühm ning lennu põhjal aeglasem(ad) rühm(ad). 5.–8. klassides on kolm lennu põhjal moodustatud temporühma. 9. klassides on moodustatud kummaski klassis kaks temporühma. 10. ja 11. klassis temporühmi ei ole, klassid on jagatud küll pooleks, kuid tempo on neil rühmadel sarnane. Rühma saab kas õpilase, lapsevanema või õpetaja ettepanekul vahetada uuest trimestrist, trimestri keskel vaid erandkorras. Iga trimestri lõpus vaadatakse rühmad üle põhimõttel, et õpilase jaoks peab pingutus olema piisav, kuid mitte üle jõu käiv.

2.4. Järelevalves selgus, et koolis korraldatakse nn iseseisva õppe päevi, mil õpilased on kodus ja õpivad iseseisvalt. Hoolekogu liikmete sõnul toimus möödunud aastal igal kuul üks niisugune päev, kuid käesoleval õppeaastal on neid olnud vaid üks. Hoolekogu liikmetest lapsevanemad väitsid, et neil päevadel on lapsed kodus, kooli tulla kas ei saa või pole vanemad sellest võimalusest teadlikud. Õppida tuleb ise, sest õpetajate poole sel päeval pöörduda ei saa. Õpilased kinnitasid, et iseseisva õppe päevad olid eelmisel õppeaastal kord kuus, kuid sel õppeaastal kord trimestris. Õpetajad annavad Stuudiumi kaudu ülesanded, mis sarnanevad tavaliste koduste ülesannetega, ning need tuleb iseseisvalt ära teha, sest õpetajatelt abi küsida sel päeval ei saa, õpetaja poole võib pöörduda alles järgmisel päeval. Õppenõukogu liikmete sõnul on selle õppeaasta iseseisva õppe päevad pigem projektipäevad, neid on olnud kaks, üks huvihariduse, teine keskkonna teemal. Õpetajad väitsid, et soovijatel on võimalik sel päeval kooli minna. Juhtkonna sõnul on iseseisva õppe päevade korraldus alles arendamisjärgus, need päevad pole veel välja kujunenud.

Juhime tähelepanu, et õpilastel peab ka iseseisva õppe päevadel olema võimalus kooli tulla ning sellest võimalusest peab vanemaid aegsasti teavitama.

Järelevalves selgus, et enamik õpetajatest teeb 45minutilisi tunde, kuid õpetajal on võimalik teha ka 80minutilisi paaristunde ning mõned õpetajad seda võimalust ka kasutavad. Paaristunni korral hoitakse ümberhäälestamise pealt aega kokku ning 10 minutit on iseseisvaks õppeks. Õpetajad ei osanud selgitada, mille poolest iseseisev õppetöö kodutööst erineb. Mõned õpetajad väitsid, et iseseisev õpe on õpetaja juhtnööride alusel materjali iseseisev omandamine, mõned, et tunnis õpitud materjali kinnistamine.

Selgitame, et iseseisva õppe päevade ja projektipäevade korraldus peab olema kooli õppekavas sätestatud. Õppekavas tuleb selgitada ka seda, kuidas toimub õppetöö, sh iseseisev õpe 80minutiliste paaristundide korral. Seaduses on sätestatud[45], et õppetöö kestus on 175 päeva ehk 35 õppenädalat. Kui õpilastel on nädalas ette nähtud näiteks üks õppetund, peab õppetöö selles õppeaines kestma 35 nädala jooksul iga kord arvestuslikult 45 minutit ehk kokku 1575 minutit, kui nädalas on näiteks neli õppetundi, peab õpe toimuma selles õppeaines 180 minutit nädalas ehk 6300 minutit õppeaastas. Koolis võib teha lühemaid või pikemaid tunde, projekti- ja spordipäevi või muud taolist, kuid õppeasutuse juhtkonnal tuleb jälgida, et igas õppeaines toimuks õppetöö ettenähtud ulatuses.

2.5. Määruse[46] kohaselt on hindamine süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

[45] PGS, § 24 lg-d 3, 4, 5.
[46] PRÕK, § 19 lg 2.

2.5.1. Põhikooli õppekava[47] kohaselt rakendatakse koolis kujundava hindamise põhimõtteid ehk õppe kestel toimuvat suulist või kirjalikus vormis hindamist, milles analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist ning antakse tagasisidet paralleelselt numbrilise hindega tema arengu, seniste tulemuste ja vajakajäämiste ning võtmepädevuste arengu kohta, keskendudes ennekõike õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Lisatud on, et tagasiside peab kirjeldama õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldama ettepanekuid edaspidisteks õpilase arengut toetavateks tegevusteks. I kooliastmes kasutatakse oskus- ja loovainete mitteeristavat hindamist: õppija tulemusi võrreldakse õppekavas kavandatud õpitulemusega ning kui õpitulemused on saavutatud, on otsus positiivne ja tulemus "arvestatud" (AR), kui mitte, väljendatakse tulemust hinnanguga „mittearvestatud" (MA). Kuidas ülejäänud kooliastmetes ning teiste ainete puhul hinnatakse, dokumendist ei selgu. Viidatud on numbrilistele hinnetele, kuid milliseid numbreid kasutatakse ja milline on hindamise süsteem, põhikooli õppekavas ei selgitata.

Gümnaasiumi õppekavas hindamise korraldust esitatud ei ole, on vaid kirjutatud[48], et hindamise korraldus on õppekava osa, mis on avaldatud kooli kodulehel.

Kooli kodukorra[49] üks osa on hindamisjuhend. Selles dokumendis[50] on samuti kirjutatud, et koolis kasutatakse kujundavat hindamist, et tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks. Positiivse asjaoluna saab välja tuua, et hindamisjuhendi põhjal peab tagasiside olema eesmärgistatud, sisuline ja hinnanguvaba, sellega peavad kaasnema edasiviivad juhised ja positiivne emotsioon. Kodukorra[51] hindamisjuhendis on sätestatud, et 1. klassi õpilaste tulemuslikkust tagasisidestatakse suuliste ja kirjalike kirjeldavate hinnangutega. Mitteeristavalt hindega „arvestatud" või „mittearvestatud" hinnatakse 2.–4. klassi õpilasi ja LÕK-õppekava alusel õppivaid õpilasi oskus- ja loovainetes, lisaks juhul, kui see on fikseeritud ainekavas, ka kõiki õpilasi valikainetes, ning LÕK-õppekava alusel õppivaid õpilasi gümnaasiumikursustes.[52] Lisaks viiepallisüsteemis hinnetele ja mitteeristavatele hinnangutele võib kasutada ka kirjalikku sõnalist tagasisidet.[53] Kooli õppekava ja kodukord on hindamise korralduse kirjeldamisel vastuolus.

Koolis selgus, et hindamisel lähtutakse kodukorra hindamisjuhendist: 1. klassis kasutatakse sõnalist hindamist, alates 2. klassist pannakse numbrilisi hindeid, mitteeristavalt hindega „arvestatud" või „mittearvestatud" hinnatakse oskus- ja loovainetes 2.–4. klassi õpilasi, LÕK-õpilasi ja mõnes valikaines. Õpetajad rääkisid, et lisavad sageli numbrilisele hindele ka sõnalise tagasiside: mõnikord kirjutavad kirjalikule tööle, mis läks hästi, mis halvasti, mõnikord lisavad kommentaarid e-päevikusse. Hoolekogu liikmete sõnul lisatakse sõnalist tagasisidet aina rohkem. Direktori sõnul on LÕK-õpilaste gümnaasiumikursuste puhul tegemist teksti sattunud veaga.

2.5.2. Kooli kodukorra[54] lisana vormistatud hindamisjuhendis on peatükk „Järelevastamise ja järeltööde sooritamis kord", milles on välja toodud, et kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega „puudulik" või

[47] Põhikooli õppekava, p 5.1.
[48] Gümnaasiumi õppekava, peatükk „Hindamise ja gümnaasiumi lõpetamise korraldus", punkt 2.4.1.
[49] Kodukord, lisa 3 „Hindamisjuhend".
[50] Kodukord, lisa 3 „Hindamisjuhend", p 1.1.7.
[51] Kodukord, lisa 3 „Hindamisjuhend", p 1.3.6.
[52] Kodukord, lisa 3 „Hindamisjuhend", p 1.3.7.
[53] Kodukord, lisa 3 „Hindamisjuhend", p 1.3.10.
[54] Kooli kodukord, lisa 3 „Hindamisjuhend".

„nõrk“ või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks[55], et üldjuhul tuleb mitterahuldavalt omandatud materjal õpilasel järele vastata hiljemalt kümne õppepäeva jooksul peale hindest teavitamist ning järele vastata võib õpilane üks kord [56], et järelevastamine ja järeltööde sooritamine toimub õpilase ja õpetaja vahelisel kokkuleppel.[57] Hindamisjuhendist selgub, et järelevastamise puhul jääb kehtima viimasena sooritatud töö hinne, järelevastamisele mitteilmumise korral varasemalt saadud hinne.[58]

Vestlustel õpetajate ja lapsevanematega selgus, et järele vastata saab eelneval kokkuleppel, et õpetajal oleks võimalik materjalid ette valmistada. Vastata võib ka konsultatsiooni ajal, kuid enamasti toimub järelevastamine mingil muul kokku lepitud ajal.

2.5.3. PGS[59] sätestab, et õppeveerandi või kursuse jooksul läbitavatest peamistest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest teavitatakse õpilast õppeveerandi või kursuse algul. Kool loob statsionaarses õppes õppivate õpilaste seaduslikele esindajatele võimalused sellekohase teabega tutvumiseks.

Kooli õppekavade[60] kohaselt tutvustab õpetaja iga õppeperioodi alguses aine eesmärke, ülesehitust, õpitulemuste saavutamiseks vajalikke nõudeid ning hindamissüsteemi. Kooli kodukorra[61] lisa on hindamisest teavitamise kord, selles dokumendis on sätestatud, et klassijuhataja peab koolis kehtivat hindamise korraldust lapsevanematele õppeaasta esimesel lastevanemate koosolekul ja õpilastele õppeaasta alguses tutvustama[62], et trimestri alguses peab aineõpetaja õpilastele õppeaines nõutavad teadmised ja oskused ning õpiülesanded, mille täitmine on kohustuslik, sh kontrolltööd ja teised olulised õpiülesanded, teatavaks tegema.[63] Hindamisjuhendi[64] kohaselt teavitatakse iga õppeperioodi algul õpilasi hindamise alustest ja olulistest hinnatavatest töödest. Juhtkonna sõnul teavitatakse õpilasi trimestri jooksul õpitavast ning suurematest hinnatavatest töödest trimestri alguses. Olulisemate tööde aeg fikseeritakse Stuudiumi kontrolltööde graafikus. Õpetajad on Stuudiumi e-päevikus iga aine juurde lisanud nn õppeaine info, kus on välja toodud õppeaasta jooksul õpitav, eesmärgid ning omandatavad õpitulemused.

2.6. Klassipäevik on koolidokument, milles peetakse arvestust õppetegevuse ning õpilaste õpitulemuste kohta vastavalt klassipäeviku täitmise juhendile.[65] Klassipäevikusse märgitakse õppeainete loend, tundide arv õppeaastas, õpilaste nimed, tundide toimumise aeg ja arv ning sisu õppeaineti ning õpilaste hinded.[66] Klassipäeviku nõuetekohase täitmise peavad kindlustama kooli direktor ja õppealajuhataja.[67] Sissekanded klassipäevikusse tuleb teha tunni toimumise päeval.[68]

---

[55] Kooli kodukord, lisa 3 „Hindamisjuhend“, p 1.5.1.
[56] Kooli kodukord, lisa 3 „Hindamisjuhend“, p 1.5.3.
[57] Kooli kodukord, lisa 3 „Hindamisjuhend“, p 1.5.2.
[58] Kooli kodukord, lisa 3 „Hindamisjuhend“, p 1.5.4.
[59] PGS, § 55 lg 3.
[60] Põhikooli õppekava, p 6.1, gümnaasiumi õppekava, p 2.5.1.
[61] Kodukord, lisa 2 „Hindamisest teavitamise täpsustatud tingimused ja kord“.
[62] Kodukord, lisa 2 „Hindamisest teavitamise täpsustatud tingimused ja kord“, p 1.
[63] Kodukord, lisa 2 „Hindamisest teavitamise täpsustatud tingimused ja kord“, p 2.
[64] Kodukord, lisa 3 „Hindamisjuhend“, p 1.3.1.
[65] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 11 lg 1.
[66] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 11 lg 2.
[67] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 11 lg 3.
[68] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 12 lg 6.

Kooli õppekavades päeviku täitmise kohta sätteid ei ole. Kodukorra[69] lisas on kirjutatud, et õpilast ja tema vanemat teavitab kool hinnetest ja hinnangutest Stuudiumi e-keskkonna kaudu. Direktori sõnul on koolis kokkulepe, et tunnid ja kodused ülesanded kantakse päevikusse tunni toimumise päeval, päeviku täitmist kontrollib õppejuht.

Järelevalve ajal 20.01.2026 kontrolliti juhuvalimi alusel päevikute sissekandeid, vaadeldud päevikud olid korrektselt täidetud.

2.7. Õpilasraamat on kooli õpilaste arvestuse põhidokument, mis sisaldab õpilaste üldnimekirja ja iga õpilase lehekülge ning mille täitmise peavad kindlustama direktor ja õppealajuhataja.[70]

Koolis kasutatakse ja täidetakse paberkandjal õpilasraamatut. Järelevalves vaadeldi valikuliselt õpilaste andmete kandeid. Kanded ei olnud kooskõlas määruses[71] sätestatuga – mitmel õpilasel puudusid varasemad õppetulemused. Järelevalve ajal õpilasraamat korrastati.

2.8. Põhikoolis on klassi täitumuse ülemine piirnorm 24 õpilast.[72] Kooli pidaja võib erandjuhul direktori ettepanekul ja hoolekogu nõusolekul suurendada õpilaste arvu üle piirnormi üheks õppeaastaks konkreetses klassis juhul, kui kõik tervisekaitse- ja ohutusnõuded on täidetud[73].

Kooli hoolekogu on andnud nõusoleku[74] suurendada neljas klassis õpilaste arvu, hoolekogu liikmed põhjendasid oma otsust asjaoluga, et paljudes ainetes on klassid rühmadeks jaotatud. Pidaja otsust järelevalves ei esitatud.

2.9. Ettepanek kooli direktorile
Iseseisva õppe päevade korral anda õpilastele lõimitud ülesandeid, et nad saaksid erinevate õppeainete vahelisi seoseid avastada.

2.10. Ettekirjutused kooli pidajale
2.10.1. Tagada, et kooli päevakava viiakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 24 lõikes 5 ja § 25 lõikes 6 sätestatuga kooskõlla, lähtudes käesoleva õiendi punktis 12.1 toodud selgitustest. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.09.2026.
2.10.2. Kirjeldada kooli õppekavades vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõikes 1 ja § 24 lõigetes 3, 4 ja 5 ning Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikes 1 sätestatule temporühmade moodustamise ja õppekorraldusega seonduvat, lähtudes käesoleva õiendi punktis 2.3 toodud selgitustest. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.
2.10.3. Kirjeldada kooli õppekavades vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõikes 1 ja § 24 lõigetes 3, 4 ja 5, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikes 1 ning Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõikes 1 sätestatule iseseisva õppe korraldust, lähtudes käesoleva õiendi punktis 2.4 toodud selgitustest. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.
2.10.4. Tagada, et kooli klassides suurendatakse õpilaste arvu vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 26 lõigetes 1 ja 3 sätestatule, lähtudes käesoleva õiendi punktis 2.8 toodud selgitustest. Täitmise tähtaeg: 01.05.2026.

[69] Kodukord, lisa 2 „Hindamisest teavitamise täpsustatud tingimused ja kord“ p 3.
[70] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 6 lg 1 ja 3.
[71] Haridus- ja 26 lg 3.teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 7 lg 7,
[72] PGS, § 26 lg 1.
[73] PGS, § 26 lg 3, § 73 lg 1^1 p 4.
[74] 11.09.2025 hoolekogu koosoleku protokoll.

3. Õpilase arengu toetamine

3.1. PGSi[75] kohaselt tuleb õpilasega tema arengu toetamiseks korraldada vähemalt üks kord õppeaastas arenguvestlus, kus osalevad õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul seaduslik esindaja. Arenguvestluse korraldamise tingimused ja korra peab kehtestama kooli direktor, esitades need enne kehtestamist arvamuse andmiseks õppenõukogule ja hoolekogule.[76]

Arenguvestluste kord on kooli kodukorra lisa[77], direktor on kodukorra käskkirjaga kinnitanud.[78] Arenguvestluste korra kehtiva redaktsiooni kohta on õppenõukogu[79] ja hoolekogu[80] arvamust avaldanud.

Korras[81] on sätestatud, et arenguvestluse eesmärk on luua õpetaja, õpilase ja vanema(te) vaheline usalduslik arutelu, et õpilase arenguks soodsad tingimused leida ning õpilase arengupotentsiaal maksimaalselt ära kasutada; anda hinnang seni saavutatule ning leppida kokku eesmärgid eelolevaks perioodiks. Dokumendi põhjal peab klassijuhataja arenguvestluse läbi viima kord aastas ning juhul, kui vanem teistkordselt vestlusele ei ilmu, tuleb klassijuhatajal teavitada õpilase elukohajärgset vallavalitsust. Vestluseks täidab õpilane eneseanalüüsi- ning vanem ettevalmistava lehe, vestluse järel teeb vanem käsitletud teemadest ja püstitatud eesmärkidest kokkuvõtte. Kokkuvõttest ja õpilase eneseanalüüsi lehest tehakse klassijuhatajale koopia. Vestluse toimumist kinnitavad lapsevanem ja klassijuhataja allkirjaga, allkirjastatud kinnitus esitatakse koos klassi arenguvestluse kokkuvõttega klassijuhatajale.

Hoolekogu liikmed rääkisid, et arenguvestlused toimuvad. Enamasti esitatakse lapsevanematele võimalikud vestluste toimumise ajad ning igaüks saab ennast sobivaks ajaks kirja panna. Järelevalve läbiviijatega vestelnud klassijuhatajad väitsid, et kutsuvad kõik vanemad arenguvestlusele, kuid kui vanemad kolme pöördumise peale ikkagi ei tule, teavitavad nad sotsiaalpedagoogi. Juhtkonna sõnul kutsuvad õpetajad lapsevanemaid vestlusele nii kirja kui telefoni teel, kuid kolmandik vanematest on jäänud tulemata.

Selgitame, et arenguvestlusel osalemine on lapse õigus, kui vanem ei tule, peab kool lastekaitset teavitama[82]. Haridusseadus (edaspidi *HaS*) sätestab, et lapsevanem või eestkostja peab tagama õppimiskohustuse täitmise, sealhulgas algatama vajaduse korral õpilase arengut toetava vestluse, osalema õpilase arengut toetaval vestlusel ja panustama lapse õpitee valikuvõimaluste väljaselgitamisse.

PRÕKi[83] kohaselt peab kool andma õpilasele ja piiratud teovõimega õpilase puhul ka vanemale tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta vähemalt kord õppeaastas toimuval arenguvestlusel kooli õppekavas kehtestatud korras. Kooli arenguvestluse korras käitumise ja hoolsuse tagasisidestamist ei puudutata. Direktori sõnul tuleb arenguvestluste korda täiendada.

3.2. Kooli dokumentides[84] sätestatakse, et üheks õpilast õppetöös toetavaks meetmeks on ainealased konsultatsioonid. Õpetajate konsultatsioonajad on kooli kodulehel välja toodud.

[75] PGS, § 37 lg-d 5, 6.
[76] PGS, § 37 lg 7, § 71 lg 2 p 9, § 73 lg 1^1 p 11, Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord", § 2 p 1.
[77] Tõrva Gümnaasiumi kodukord, lisa 16 „Arenguvestluste läbiviimise kord".
[78] Direktori 21.11.2025 käskkiri nr TG 1-2/2025/7
[79] Õppenõukogu 07.11.2024 koosoleku protokoll nr 125 (1-5/2024/3).
[80] Hoolekogu 04.12.2024 koosoleku protokoll.
[81] Tõrva Gümnaasiumi kodukord, lisa 16 „Arenguvestluste läbiviimise kord", p 1.
[82] HaS, § 10^2 lg 1 p 7.
[83] PRÕK, § 19 lg 3.
[84] Põhikooli õppekava, p 3.5, gümnaasiumi õppekava, p 2.2.5.

Direktori sõnul konsultatsioonid toimuvad. Õpetajad ja lapsevanemad selgitasid, et konsultatsiooniaega saab ka muuks ajaks kokku leppida, vastavalt sellele, kuidas õpilasele ja õpetajale sobib. Õpilaste sõnul on sobivat aega keeruline leida ja seetõttu toimuvad konsultatsioonid enamasti õpetajaga kokku lepitud ajal, mõnikord isegi pikematel vahetundidel. Direktor rääkis, et konsultatsioonide tulemuslikkust sihipäraselt analüüsitud ei ole, et aineõpetajad analüüsivad tulemuslikkust igast õpilasest lähtuvalt ning teevad vajadusel lisatoe saamiseks ettepanekud tugiteenuste keskusele ja tugispetsialistidele.

3.3. Õpilaste toetamiseks on koolis kaheksa abiõpetajat. Üks neist on tulnud Ukrainast ja toetab vastavalt vajadusele Ukrainast tulnud õpilasi, keda kohapealse järelevalve ajal oli koolis 16. Ukrainast tulnud õpilastele täiendavat keeletuge ei pakuta, need õpilased õpivad väiksemates rühmades ning eesti keeles on neil individuaalsed õppekavad.

3.4. PGS[85] sätestab, et kvaliteetne üldharidus järgib kaasava hariduse põhimõtteid ning et tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tuleb talle tagada võimetekohane õpe ja vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös[86]. Direktoril tuleb määrata[87] HEVKO, kelle ülesanne on korraldada koolisisest meeskonnatööd ning koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist[88]. HEVKO peab toetama ja juhendama õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel, nõustama vanemat ning tegema õpetajale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks ning ühelt haridustasemelt teisele ülemineku toetamiseks. Pedagoogilis-psühholoogilise hindamise, testimise ja uuringute tulemused, samuti õpetajate tähelepanekud, tugispetsialistide ning koolivälise nõustamismeeskonna antud soovitused, rakendatud teenused ja tugi ning hinnang nende tulemuslikkuse kohta tuleb kanda õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile (edaspidi *IAJK*)[89].

Kooli struktuuris on HEVKO ametikoht, üks HEVKO tööülesanne on vastutada IAJKde täitmise eest. HEVKO sõnul on IAJKd umbes neljandikul õpilastest, tema tegeleb IAJKde avamisega ja jälgib, et tugispetsialistid ja õpetajad neid täidaksid.

3.5. Seaduse[90] kohaselt peab õpilasele vajadusel tagama tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenuse, nende teenuste rakendamiseks peab looma võimalused kooli pidaja ning teenuste rakendamist korraldama direktor. Tugispetsialistidel on õpilaste õpiraskuste ja muude probleemide ilmnemisel, õpetajate ja vanemate nõustamisel ning õpilastele täiendava toe pakkumisel oluline roll.

Koolis töötab tugiteenuste keskus, mis pakub teenuseid ka valla teisele koolile. Tugispetsialiste on viis: kaks eripedagoogi, kaks sotsiaalpedagoogi ja logopeed, nende kõigi kvalifikatsioon vastab nõuetele. Lisaks otsitakse teist logopeedi.

Koolipsühholoogi ei ole. Koolipsühholoogi kvalifikatsiooninõuded on erialane magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon või koolipsühholoogi kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele[91]. Koolis töötab õppenõustaja, kes õpib magistrantuuri viimasel kursusel koolipsühholoogiks.

[85] PGS, § 6 lg 1.
[86] PGS, § 46 lg 9.
[87] PGS, § 46 lg 2.
[88] PGS, § 46 lg 3.
[89] PGS, § 46 lg 7.
[90] PGS, § 37 lg 2.
[91] PGS, § 74[1] lg 8.

3.6. PGSi[92] kohaselt võib õpilase õppekavas sõnastatud eesmärkide täitmiseks ja talle vajaliku toe pakkumiseks lisaks tavaklassidele moodustada ka õpiabi- või tasemerühmi või eriklasse. Õpe õpiabi- või tasemerühmas või eriklassis peab olema õpilase vajadustest lähtudes põhjendatud ja ajaliselt piiritletud ning järgida tuleb HEVKO või koolivälise nõustamismeeskonna (edaspidi *KVNM*) või mõlema soovitusi.

Juhtkonna sõnul koolis õpiabirühmi ei ole: selleks puudub vajadus, kuna õpetatakse temporühmades, kus õpilaste arv on väiksem ning õpetajatel on võimalik õpilastega individuaalselt tegeleda.

Eriklasse on koolis kokku üheksa, nendes õppis 22.01.2026 seisuga 33 õpilast. Õpilased on 2025/2026. õppeaasta lõpuni eriklassidesse määratud direktori käskkirjadega.[93] Järelevalves kontrolliti juhuvalimi alusel õpilaste seaduslike esindajate nõusolekuid, nõusolekud olid olemas.

3.7. Kool võib teha õpilast õpetades muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga või riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine, tuleb õpilasele koostada riiklikes õppekavades sätestatud tingimustel individuaalne õppekava (edaspidi *IÕK*).[94] Õpilasele, kelle poolaastahinne on „puudulik" või „nõrk", kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines IÕK või määratakse mõni muu tugisüsteem[95].

Koolis koostatakse IÕK-d[96] vähenenud õppimisvõimega õpilastele ja koduõppeõpilastele, on õpilasi, kellel on mõnes üksikus aines, ja õpilasi, kellel on kõikides ainetes IÕK-d. Matemaatikas on IÕK koostatud 41-le üld-[97], 45-le tõhustatud[98] ja 13-le eritoe[99] õpilasele.

3.8. Andekatele õpilastele on matemaatikas nn nopperühmad: ajal, kui klassikaaslased tegelevad õpitud materjali kinnistamisega, õpivad andekamad õpilased keerulisemaid ülesandeid. Lennupõhised nopperühmad on moodustatud 2.–9. klassi õpilastest.

3.9. Ettepanek direktorile
Selgitada õppekavas nopperühmade moodustamise ja rühma kuulumisega seonduvat, et huvilised teaksid, millega tegmist.

3.10. Ettekirjutused pidajale
3.10.1. Täiendada vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava" § 19 lõikes 3 sätestatule kooli arenguvestluste korda, lähtudes käesoleva õiendi punktis 3.1 toodud selgitustest. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.
3.10.2. Tagada vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõiketes 5 ja 6 sätestatule kõikide õpilaste ja nende seaduslike esindajatega arenguvestluste läbiviimine, lähtudes käesoleva õiendi punktis 3.1 kirjeldatust. Täitmise tähtaeg: 01.07.2026.

[92] PGS, § 46 lg 10.
[93] Direktori 19.12.2025 käskkiri nr TG 2-6/2025/9; direktori 29.12.2025 käskkiri nr TG 2-6/2025/11.
[94] PGS, § 18 lg 1.
[95] PRÕK, § 22 lg 7.
[96] EHISe 28.01.2026 väljavõte.
[97] 29.12.2025 direktori käskkiri nr TG 2-6/2025/10.
[98] 19.12.2025 direktori käskkiri nr TG 2-6/2025/9.
[99] 29.12.2025 direktori käskkiri nr TG 2-6/2025/11.

3.10.3. Tagada koolipsühholoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ning § 74[1] lõikest 8. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

4. Õppe tulemuslikkus ja õpilasi toetava õppekeskkonna loomine

4.1. 2025. aastal tegi matemaatikas põhikooli lõpueksami 43 kooli õpilast (tabelid 1 ja 2)*, keskmine sooritus oli 58,4% võimalikust maksimaalsest tulemusest. 30% (13) osalejatest sai tulemuse alla 50% ja 14% (6) üle 90%. 2024. õppeaastal tegid matemaatika lõpueksami 52 õpilast, keskmine sooritus oli 58% võimalikust maksimaalsest tulemusest. Tulemuse alla 50% sai 29% (15) eksami sooritajatest, üle 90% saajate osakaal oli 8% (4). 2023. aastal oli eksami sooritajaid 46, keskmine oli 66,3% võimalikust maksimaalsest tulemusest ehk viimaste aastate parim. Tulemuse alla 50% sai osalejatest 28% (13), tulemusi üle 90% oli 22% (10).

2018. ja 2019. aastal oli kooli põhikooli lõpetajate matemaatika riigieksami keskmine tulemus oluliselt kõrgem kui kõikide Eesti lõpetajate keskmine tulemus. Alates 2021. aastast on kooli keskmine tulemus olnud nõrgem kui kõikide Eesti lõpetajate keskmine tulemus, v.a 2023. aastal, kui tulemused olid võrdsed. Võrreldes Valga maakonna kõikide põhikooli lõpetajate keskmise tulemusega on kooli lõpetajate keskmine tulemus olnud kõrgem, 2022. aastal võrdne. Alla 50%-lise tulemusega õpilaste osakaal on olnud suurem kui Eestis keskmiselt, üle 90% saanud õpilasi oli koolis rohkem 2018., 2019. ja 2022. aastal.

Kõikidel vaadeldud aastatel oli kooli lõpetajate eesti keele eksami keskmine tulemus matemaatikaeksami tulemusest tunduvalt kõrgem, v.a 2019. aastal, kui vahe oli minimaalne.

Tabel 1. Põhikooli lõpueksamite keskmised tulemused Tõrva Gümnaasiumis (%).

Õppeaine	2018	2019	2021	2022	2023	2024	2025
Eesti keel	77,5	80,5	70,4	69,6	69,6	71,5	73,3
Eesti keel teise keelena (B1-tase)	-	-	-	-	-	15,0	-
Matemaatika	71,0	79,0	52,5	50,6	66,3	57,9	58,4

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Tabel 2. Põhikooli matemaatika riiklikul lõpueksamil alla 50% või vähemalt 90% saanud lõpetajate osakaal ning keskmised tulemused Eestis ja Tõrva Gümnaasiumis.

Aasta	2018	2019	2021	2022	2023	2024	2025
Sooritajaid koolis	33	32	39	42	46	52	43
Keskmine tulemus Eestis	66	72	56	57	66	64	65
Keskmine tulemus Valga maakonnas	60	67	49	51	60	55	55
Keskmine tulemus koolis	71	79	52	51	66	58	58
Alla 50% tulemuse osakaal Eestis (%)	20	14	39	38	22	24	22
Alla 50% tulemuse osakaal koolis (%)	12	0	46	55	28	29	30
90% või suurema tulemuse osakaal Eestis (%)	24	30	15	18	24	23	20
90% või suurema tulemuse osakaal koolis (%)	36	38	10	19	22	8	14

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

* Õiendis olevad tabelid põhinevad EHISe andmetel ning kajastuvad ainult vaadeldaval õppeaastal lõpetanute riiklike eksamite tulemusi, koolieksamite tulemused tabelites ei kajastu.

4.2. Oluline on, et põhikooli lõpetajad oma õpiteed jätkaksid. Viimastel aastatel on suurem osa kooli põhikooli lõpetajatest õpinguid jätkanud, neist suurem osa üldhariduses, väiksem osa kutseõppes. Positiivse asjaoluna saab välja tuua, et kõik 2025. aasta põhikooli lõpetajad jätkasid õpinguid.

4.3. Gümnaasiumi matemaatika riigieksami sooritas 2025. aasta kevadel 19 õpilast (tabel 3), neist 1 tegi kitsa ja 18 laia matemaatika eksami. Kitsa matemaatika valinud õpilane sai 93% maksimaalsest tulemusest, laia matemaatika sooritajad keskmiselt 55,2%. 2024. aastal sooritas laia matemaatika riigieksami 19 õpilast, keskmine oli 31,3% võimalikust maksimaalsest tulemusest, kitsa matemaatika eksamit ei tehtud. 2023. aastal oli koolis 20 matemaatika riigieksami sooritajat, kõik nad tegid laia matemaatika eksami, lõpetajad said keskmiselt 49,9% võimalikust maksimaalsest tulemusest. 2022. aastal oli sooritajaid 21, tehti vaid laia matemaatika eksamit, keskmine tulemus oli 31,8% võimalikust maksimaalsest tulemusest.

Tabel 3. Gümnaasiumi lõpetajate riigieksamite keskmised tulemused Tõrva Gümnaasiumis (%).

Eksam	Soori-tajaid	Kesk-mine tulemus	Soori-tajaid	Kesk-mine tulemus	Soori-tajaid	Kesk-mine tulemus	Soori-tajaid	Keskmine tulemus
	2021/2022		2022/2023		2023/2024		2024/2025	
Eesti keel	21	57,2	20	50,2	19	53,1	19	58,4
Inglise keel	9	76,6	4	68	12	67,5	9	76,1
Mate-maatika (kitsas)	-	-	-	-	-	-	1	93
Mate-maatika (lai)	21	31,8	20	49,9	19	31,3	18	55,2

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Võrreldes Eesti keskmise tulemusega (tabel 4) olid viimastel aastatel kooli õpilaste keskmised matemaatika riigieksamite tulemused palju nõrgemad (v.a 2025. aasta kevadel kitsa matemaatika eksami sooritanud õpilasel, kelle tulemus oli suurepärane). Teistes riigieksami ainetes olid vahed vabariigi keskmisega väiksemad ning 2025. aasta kevadel oli kooli õpilaste inglise keele eksamil tulemus Eesti keskmisest parem.

Tabel 4. Gümnaasiumi lõpetajate riigieksamite sooritajate keskmised tulemused Tõrva Gümnaasiumis ja Eestis.

Eksam	Keskmine koolis, 2022/2023	Keskmine Eestis, 2022/2023	Keskmine koolis, 2023/2024	Keskmine Eestis, 2023/2024	Keskmine koolis, 2024/2025	Keskmine Eestis, 2024/2025
Eesti keel	50,2	59	53,1	61	58,4	63
Eesti keel teise keelena	-	74	-	72	-	76
Inglise keel	68	74	67,5	73	76,1	76
Matemaatika (kitsas)	-	29	-	38	93	38
Matemaatika (lai)	49,9	66	31,3	56	55,2	64

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Matemaatikaõpetajad väitsid, et keskmised tulemused sõltuvad lennust ja pole alati usaldusväärsed. Nad tõid näite, et ükskord olid samas klassis nii õpilane, kes sai eksamil 98 punkti, kui õpilane, kes sai 10 punkti.

4.4. Juhtkonna sõnul on kooli õpilased riiklikes tasemetöödes osalenud. Kui mõned õpilased on valimisse sattunud, on töö kirjutanud kõik vastava vanusegrupi õpilased. Juhtkonna liikmed ja õpetajad näevad tulemusi eksamite infosüsteemi keskkonnast. Tulemusi arutatakse, kirjalikku analüüsi koostatud ei ole. Direktor kinnitas, et tulemusi vaadatakse ka õpetajati, kuid arvestatakse ka õpetatava rühma eripära. Õppenõukogu esindajad kinnitasid, et tasemetööde tulemusi tutvustatakse õppenõukogus, kuid põhjalikku analüüsi ei tehta, kuigi võiks. Õpetajad, kelle aines olid tasemetööd toimunud, väitsid, et arutavad õpilastega nende tulemusi, pöörates tähelepanu ka erinevatele osaoskustele. Tasemetööde tulemuste põhjal olid matemaatikas nii 4. kui 7. klassi õpilastel tugevamad fakti- ja protseduurilised teadmised ning nõrgemad mõistelised teadmised.

4.5. Poolaastahinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne viimase õppeveerandi lõppu.[100] Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt poolaastahinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik" või „nõrk" või anda samaväärne sõnaline hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne viimase veerandi lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades selle tulemusi.[101]

02.06.2025 otsustas õppenõukogu[102] õpilased, kes ei ole nõutavaid õpitulemusi saavutanud, täiendavale õppetööle jätta. 1.–8. klassis oli niisuguseid õpilasi 28, neist 12 vajasid täiendavat õppetööd matemaatikas. 9. klassis vajas õppekavas nõutavate teadmiste ja oskuste omandamiseks ning põhikooli lõpetamiseks vajalike järeleksamite sooritamiseks täiendavat õppetööd 13 õpilast, kõik matemaatikas, kolm lisaks ka mõnes muus aines (üks geograafias, üks kirjanduses ja geograafias, üks keemias). 10. ja 11. klassis määrati täiendav õppetöö seitsmele õpilasele: kõigile matemaatikas, ühele lisaks ka geograafias.

Juhtkonna sõnul peab mitterahuldava hinde saanud õpilane õpitulemused omandama. Igale õpilasele lähenetakse individuaalselt: rakendatakse kohustuslikku konsultatsiooniaega, koostatakse järeleaitamise plaan, kus sisalduvad konsultatsiooniajad ja iseseisvad ülesanded ning tähtajad, vajadusel koostatakse IÕK. Tugimeeskond viib läbi hindamise ning vajadusel suunatakse õpilane KVNMi vaatlusele. Matemaatikaõpetajad kinnitasid, et puuduliku trimestri- või kursusehinde puhul koostatakse õpilasele individuaalne töökava, kuid nentisid, et õpilase pingutuseta pole sellest abi. Järelevalve läbiviijatega vestelnud teiste ainete õpetajad kinnitasid samuti, et niisugustele õpilastele koostatakse individuaalne tööplaan, et nad suudaksid omandada nii uue kui eelnevalt omandamata jäänud õppematerjali. Nad väitsid, et mõnikord see toimib, mõnikord mitte.

4.6. Õppenõukogu 19.06.2025 koosolekul otsustati põhikooli lõpetajaid tunnustada: 4 õpilast lõpetasid kiitusega, 29 said ainealase kiituskirja. Matemaatikas sai ainealaseid kiituskirju vaid üks õpilane, keda tunnustati lisaks veel 13 õppeaines. Koolis antakse välja ka parima ainetundja kiituskiri, matemaatikas sai selle üks kiitusega lõpetanud õpilane. Gümnaasiumi lõpetas kuldmedaliga 2 ja hõbemedaliga 3 õpilast, ainealaseid kiituskirja sai 14 õpilast, neist matemaatikas mitte ükski. Parimaks matemaatika ainetundjaks kuulutati üks kuldmedalist.

[100] PRÕK, § 22 lg 8.
[101] PRÕK, § 22 lg 9.
[102] 02.06.2025 õpenõukogu koosoleku protokoll nr 129 (1-5/2025/7).

Matemaatikaõpetajad põhjendasid ainealaste kiituskirjade vähesust asjaoluga, et kiituskirja saamine eeldab tugevat tulemust matemaatikaolümpiaadil, olümpiaadiülesanded on ettearvamatud ja valmistuda seetõttu keeruline.

4.7. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik" või „nõrk" või samaväärne sõnaline hinnang, kui täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.[103]

Õppenõukogu jättis 29.08.2025 otsusega klassikursust kordama viis õpilast, nende seas kaks Ukraina õpilast, kellel olid teadmised ja oskused jäänud omandamata. Kooli juhtkond väitis, et need õpilased olid keerulistest peredest ja väga palju puudunud. Kõigile rakendati eelnevalt erinevaid tugimeetmeid, perede toetamiseks kaasati ka kohalik omavalitsus. Õpitulemuste omandamiseks koostati neile õpilastele IÕK.

4.8. Õpilastel on õigus ja kohustus täita õpiülesandeid ja osaleda temale kooli päevakavas või IÕKs ettenähtud õppes, vastutades oma pädevuste arendamise, õpitee kujundamise ja õpitulemuste saavutamise eest.[104] Õppest puudumine on lubatud üksnes mõjuvatel põhjustel. Kool peab hindama, kas õppest puudumise põhjuseid saab mõjuvaks lugeda [105], samuti peab kool õppest puudumiste üle arvestust pidama ning sellest ka õpilaste seaduslikke esindajaid ja kohaliku omavalitsuse üksust teavitama[106]. PGS[107] sätestab, et õpilase puhul, kes on rohkem kui kahe nädala jooksul õppest korduvalt põhjuseta puudunud ja kellel on võlgnevusi õppetöös ning kelle puhul on õpetaja või tugispetsialist esitanud kirjalikke või suulisi tähelepanekuid toe vajaduse kohta, on koolil kohustus hinnata osutatud toe piisavust, IÕK koostamise või muutmise vajadust.

Juhtkonna sõnul puudumist jälgitakse: sotsiaalpedagoog seirab õpilaste puudumisi iganädalaselt Stuudiumi päeviku kaudu. Kui õpilane puudub, püüab klassijuhataja nii tema enda kui lapsevanemaga kontakti saada, seejärel sekkuvad sotsiaalpedagoog ja vajadusel ka juhtkonna liikmed. Kohaliku omavalitsusega tehakse koostööd, et puudujate peredele tuge pakkuda.

Eestis korraldab Haridus- ja Noorteamet (edaspidi *Harno*) igal kevadel õpilaste rahuloluuuringud, nendel küsitlustel on küsitud ka õpilaste enda hinnangut, kui palju nad põhjuseta puudunud on.

Kooli 8. klassi õpilased on viimasel neljal aastal hinnanud oma puudumist erinevalt, Eesti keskmisega võrreldes olid head tulemused 2024. aasta, tunduvalt nõrgemad aga 2025. aastal vastanutel (tabel 5).

[103] PRÕK, § 22 lg 10.
[104] PGS, § 35 lg 1.
[105] PGS, § 35 lg 2.
[106] PGS, § 35 lg 4.
[107] PGS, § 36 lg 3.

Tabel 5. Põhjuseta puudumised 8. klassi õpilaste enda hinnangul, üle-eestiliste rahulolu-uuringute tulemused (%).

Põhjuseta puudumisi	Osakaal Eestis, 2022	Osakaal koolis, 2022	Osakaal Eestis, 2023	Osakaal koolis, 2023	Osakaal Eestis, 2024	Osakaal koolis, 2024	Osakaal Eestis, 2025	Osakaal koolis, 2025
Mitte ühtegi korda	66,5	71,4	64,5	69,0	63,6	94,4	63,7	50,0
1–2 korda	20,7	14,3	22,2	13,8	23,3	5,6	23,4	35,3
3–4 korda	6,2	7,1	6,6	10,3	6,8	0,0	6,7	2,9
5 või enam korda	6,5	7,1	6,6	6,9	6,3	0,0	6,2	11,8

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

11. klassi õpilaste tulemused on vastupidised: Eesti keskmisega võrreldes on paremad tulemused just 2025. aastal, mil ükski õpilane ei tunnistanud, et oleks põhjuseta puudunud viis korda või rohkem. 2024. aastal on Eesti keskmisest rohkem 1-2 või 3-4 põhjuseta puudumisega õpilasi, kuid viis korda ja rohkem puudunuid on ka sel aastal vähem (tabel 6).

Tabel 6. Põhjuseta puudumised 11. klassis õpilaste enda hinnangul, üle-eestiliste rahulolu-uuringute tulemused (%).

Põhjuseta puudumisi	Osakaal Eestis, 2022	Osakaal koolis, 2022	Osakaal Eestis, 2023	Osakaal koolis, 2023	Osakaal Eestis, 2024	Osakaal koolis, 2024	Osakaal Eestis, 2025	Osakaal koolis, 2025
Mitte ühtegi kordagi	57,9	56,2	56,3	31,2	53,4	44,4	54,3	69
1–2 korda	25,9	18,8	26,5	50,0	28,7	38,9	28,2	19
3–4 korda	8,3	6,2	9,8	12,5	10,2	11,1	9,9	12
5 või enam korda	7,9	18,8	7,4	6,2	7,7	5,6	7,7	0

.Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

4.9. Õpilaste põhjuseta puudumised võivad osutada muu seas ka probleemidele kooli õppekeskkonnas. Seepärast peab koolis järjepidevalt analüüsima puudumise põhjuseid ning rakendama igale õpilasele võimalikult varakult personaalseid tugimeetmeid. Kooliga rahulolu ja kiusamise kogemine on tegurid, mis võivad puudumist ja õpitulemusi mõjutada.

Üle-eestilistel rahuloluküsitlustel uuriti õpilastelt, milline on nende rahulolu kooliga ning kas nad on kogenud kiusamist. 4. klassi õpilased (tabel 7) olid oma kooliga tunduvalt vähem rahul kui Eesti õpilased keskmiselt, 2024. aastal oli oma kooliga rahul vaid 5,6% kooli 4. klassi õpilastest, Eestis keskmiselt oli rahulolijate osakaal 45%. 2025. aastal on see näitaja paranenud,

kuid Eesti keskmiseni veel ei küündi. Kiusamist kogenud 4. klassi õpilaste osakaal oli kord veidi väiksem, kord suurem kui Eestis keskmiselt.

Tabel 7. 4. klassi õpilaste kooliga rahulolu ja kiusamise kogemine (%).

Aasta	Kooliga rahul olevate õpilaste osakaal Eestis kokku	Kooliga rahul olevate õpilaste osakaal koolis	Kiusamist kogenud õpilaste osakaal Eestis kokku	Kiusamist kogenud õpilaste osakaal koolis
2021	56	46,1	33	38
2022	52	40,7	35	30
2023	48	29,6	38	22
2024	45	5,6	38	29
2025	47	44,7	37	39

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

8. klassi õpilased (tabel 8) olid oma kooliga mõnel aastal (2021, 2024) tunduvalt rohkem ja mõnel aastal (2022, 2025) tunduvalt vähem rahul kui Eesti õpilased keskmiselt. Kiusamist kogenud õpilaste osakaal oli viimastel aastatel (v.a 2022) väiksem kui Eestis keskmiselt. Positiivne oli uuringu tulemus 2024. aastal, kui vaid 11% kooli õpilastest oli kiusamist kogenud, Eestis oli kiusamist kogenute osakaal 29.

Tabel 8. 8. klassi õpilaste kooliga rahulolu ja kiusamise kogemine (%).

Aasta	Kooliga rahul olevate õpilaste osakaal Eestis kokku	Kooliga rahul olevate õpilaste osakaal koolis	Kiusamist kogenud õpilaste osakaal Eestis kokku	Kiusamist kogenud õpilaste osakaal koolis
2021	25	50	20	15
2022	23	14	23	25
2023	20	21	29	21
2024	20	33	29	11
2025	22	15	28	26

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Viimastel aastatel on 11. klassi õpilaste rahulolu (tabel 9) oma kooliga olnud madal.

Tabel 9. 11. klassi õpilaste kooliga rahulolu ja kiusamise kogemine (%).

Aasta	kooliga rahul olevate õpilaste osakaal Eestis kokku	kooliga rahul olevate õpilaste osakaal koolis	kiusamist kogenud õpilaste osakaal Eestis kokku	kiusamist kogenud õpilaste osakaal koolis
2021	40	35	7	5
2022	33	13	9	0
2023	30	12	11	20
2024	34	19	11	11
2025	36	0	12	31

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Kui 2021. aastal oli rahul veidi üle kolmandiku (36%) 11. klassi õpilastest, siis järgnevatel aastatel veelgi väiksem osa. 2025. aastal ei olnud rahul mitte ükski õpilane. Seejuures oli

kiusamist kogenud õpilaste osakaal Eesti keskmise lähedal. Positiivne oli 2022. aasta, mil kiusamist ei kogenud ükski 11. klassi õpilane. 2025. aastal oli kiusatute osakaal tugevasti tõusnud, kiusatuna tundis end 31% õpilastest, samal ajal oli Eestis keskmiselt niisuguste õpilaste osakaal 11. klassides vaid 12.

Õppenõukogu esindajad väitsid, et sageli toimub kiusamine internetis, kuid kandub klassiruumi üle, peamiselt kõrvale jätmise kujul. Kooli tugimeeskonna sõnul kiusamist esineb, kuid peamiselt väljaspool kooli. Tugimeeskonna liikmed rääkisid, et nende eesmärgiks on luua olukord, kus õpilased tunnevad end vabalt ning julgevad oma muredega nende poole pöörduda. Õpilaste sõnul esineb mõnes klassis kiusamist väga palju, kuid on ka klasse, kus ei kiusata üldse. Kiusamisest ei julgeta rääkida, sest kardetakse, et kiusaja valib sellisel juhul rääkija oma ohvriks. Veel kardetakse, et kooli töötajad ei usu rääkijat või peavad teda ennast süüdlaseks. Lapsevanemad arvasid, et kiusamiste arv kasvab, kuid nad uskusid, et koolis niisuguste juhtumitega tegeletakse.

4.10. Ettepanekud direktorile

4.10.1. Hinnata pikemalt puudunud õpilaste koolist kõrvalejäämise põhjuseid, et olukorrale lahendus leida.

4.10.2. Analüüsida pikalt puudunud õpilastele toimetulekut ning vajadusel pakkuda neile täiendavat tuge.

4.10.3. Teha kindlaks, kas ja kuivõrd esineb erinevates kooliastmetes kiusamist, ning kavandada tulemustest lähtuvalt sekkumist.

5. Sisehindamine ja arengu planeerimine

5.1. PGSi[108] kohaselt tuleb koolis teha sisehindamist, mis on pidev protsess ja mille eesmärk on tagada õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Selleks tuleb selgitada välja kooli tugevused ja parendusvaldkonnad, millest lähtuvalt koostatakse kooli arengukava. Sisehindamisel tuleb analüüsida õppe- ja kasvatustegevust ja juhtimist ning hinnata nende tulemuslikkust. Järelevalves vaadeldi eelkõige, kuidas on hinnatud matemaatika õppe tulemuslikkust ning milliseid arendustegevusi on kavandatud.

5.1.1. Kooli sisehindamise korra peab kehtestama direktor,[109] esitades selle enne arvamuse andmiseks hoolekogule.[110] Järelevalvele sisehindamise korda ei esitatud.

5.1.2. Koolis sisehindamise aruannet viimastel aastatel koostatud ei ole. Direktor selgitas enne järelevalve algust, et sisehindamise aruanne ja muud sisehindamise dokumendid puuduvad, kuna koolil ei ole kehtivat arengukava ega sisehindamise korda, millele sisehindamise läbiviimine ja dokumenteerimine saaks tugineda, ja et mõlemad dokumendid puudusid kooli dokumentatsioonist koolijuhi ametisse asumisel 2023. aasta juunis. Kool tegeleb hetkel arengukava koostamisega, selle valmimise järel kavandatakse sisehindamise kord kehtestada ning sisehindamise protsess käivitada.

5.1.3. Järelevalves esitati õppe- ja arendusjuhi koostatud 2023/2024. ja 2024/2025. õppeaasta õppe- ja kasvatustöö kokkuvõtted.

2023/2024. õppeaasta kokkuvõtte esimene osa on 2023/2024. õppeaasta eesmärkide analüüs, selle punkti all kirjutatakse arengukava puuduste kaardistamisest, liikuma kutsuva kooli meeskonnaga liitumisest, iseõppimise päevade eesmärgipärasest rakendamisest ehk loetletakse erinevaid tegevusi. Millised olid eesmärgid ning kas loetletud tegevused tagasid õnnestumise

[108] PGS, § 78 lg 1.
[109] PGS, § 71 lg 2 p 8, § 78 lg 3.
[110] PGS, § 73 lg 1^1 p 12, § 78 lg 3.

või mitte ja kuivõrd, dokumendist ei selgu. Analüüs puudub. Veel on esitatud 2024/2025. õppeaasta eesmärgid ja peamised tegevused, mõne puhul on kirjutatud, et see on soovituslik. Kust need eesmärgid tulevad, kokkuvõttest ei selgu.

2024/2025. õppeaasta kokkuvõttes on toodud põhikooli ja gümnaasiumi õpilaste arvud ning tulemused, näiteks kui paljud lõpetasid kiituskirjaga, hindega neli ja viis, rahuldava või mitterahuldava tulemusega, kui palju oli järgmisse klassi üle viidud õpilasi. Seejärel on välja toodud olulisemad tegevused, näiteks ainetunni Stuudiumisse kandmisel õppimise eesmärgistamine ja õpitulemuste kirjeldamine, sõnalise tagasiside lisamine numbrilistele hinnetele, digitehnoloogia kasutamine, tugiteenuste keskuse käivitamine. Kas ja kuivõrd need tegevused õpitulemusi mõjutavad, analüüsitud ei ole. Välja on toodud ka ettepanekud õppe- ja kasvatustöö paremaks korraldamiseks: anda 1. klassi õpilastele ja nende vanematele regulaarselt tagasisidet, muuta järelevastamise süsteem konkreetsemaks, jagada infot ehk klassijuhatajal ja aineõpetajal teha koostööd ja informeerida, kui on vaja lapsevanemaga ühendust võtta. Kes ja miks niisugused ettepanekud tegi, dokumendist ei selgu. Kokkuvõttes on seatud 2025/2026. õppeaasta eesmärgid ehk arengukava kinnitamine, e-päevikus õppimise eesmärgistamine ja õpitulemuste kirjeldamine, numbrilistele hinnetele sõnalise tagasiside lisamine, digitehnoloogiliste vahendite ja keskkondade kasutamine, kooli väärtuste mõtestamine. Miks just sellised eesmärgid seati, dokumendist ei selgu. Dokumendi lõpus on statistika ehk võrreldakse kõnealuse ja eelmise õppeaasta õpitulemusi. Seda, miks tulemused on just niisugused, nagu nad on, mis neid mõjutas, analüüsitud ei ole.

Koosolekute protokollidest selgub, õppe- ja arendusjuht on õppe- ja kasvatustegevuse tulemusi õppenõukogu liikmetele tutvustanud[111]. Dokumente, mis tõendaksid, et neid tulemusi on ka analüüsitud või et õppenõukogu liikmed oleksid arvamust avaldanud või ettepanekuid teinud, järelevalves ei esitatud. 2025. aasta augustis toimunud koosoleku protokollis on ka 2025/2026. õppeaasta eesmärgid, need kattuvad õppeaasta kokkuvõttes olnutega. Kes need eesmärgid püstitas ja miks, õppenõukogu protokollis välja toodud ei ole. Samuti ei ole välja toodud sõnavõtte.

Järelevalvele esitati ka 30.01.2025 dokument nimega „Ülevaade haridus- ja kultuurikomisjonile Tõrva Kooli ja Tõrva Gümnaasiumi arengust“, millest ilmneb, et 2023/2024. õppeaastal alustati õppekava ajakohastamisega, ajakohastati hindamisjuhend, loov- ja uurimistööde juhend ning arenguvestluste kord. Juhtkond hakkas kooli töötajatega koostöövestlusi ja meeskonnapäevi korraldama. Kas neid tegevusi tehti Tõrva Gümnaasiumis või Tõrva Koolis või mõlemas õppeasutuses, dokumendist ei selgu.

5.1.4. Direktor selgitas, et sisehindamisel vaadatakse hindeid, puudumisi, tehakse päevikuseiret, külastatakse tunde. Palju vajalikku infot saadakse direktori sõnul meeskonna koosolekutel. Õppe- ja kasvatustegevust analüüsitakse, kuid analüüse kirjalikult ei koostata. Tunnivaatlustel ilmnevad koolitusvajadused, kuid neid ei analüüsita, kokkuvõtteid ei tehta, koolitusplaani ei koostata. Siseveebis on nn elav dokument, kuhu pidevalt andmeid sisestatakse, kõikidele õpetajatele on see kättesaadav. Umbes kuu enne kooliaasta lõppu vaadatakse seda dokumenti koos, arutatakse täiendavat toevajadust. Koolipere on osalenud riiklikel rahulolu-uuringutel, ise on koostatud küsitlusi vaid üksikküsimuste puhul, näiteks viimati uuriti lapsevanematelt, millal võiks nende arvates koolipäev alata. Pidaja sõnul soovitakse edaspidi rohkem küsitlusi ja rahulolu-uuringuid korraldada.

[111] Õppenõukogu 29.08.2025 koosoleku protokoll nr 131 (1-5/2025/9), 30.08.2024 õppenõukogu koosoleku protokoll nr 123 (1-5/2024/6).

5.2. PGSi[112] kohaselt tuleb kooli järjepideva arengu tagamiseks koostada arengukava, milles määratakse kooli arengu eesmärgid ja põhisuunad. Arengukava ja selle muudatused tuleb valmistada ette koostöös hoolekogu, õpilasesinduse, õppenõukogu ning ekspertidega koolist või väljastpoolt kooli. Arengukava peab kinnitama kooli pidaja või tema volitatud isik ja kooli direktor annab selle täitmisest aru kooli pidaja kehtestatud korras.[113] Arengukava ja selle muudatused tuleb esitada enne kinnitamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule[114], õpilasesindusele ja õppenõukogule[115].

Direktor vastutab kooli arengukava koostamise ja elluviimise eest[116]. Koolil puudub pidaja kinnitatud arengukava. Direktori sõnul on arengukava valmis ja ootab kinnitamist. Koolijuht esitas järelevalves ka mitmeid dokumente, näiteks arengukava kinnitamata variandi, mõttetalgute kokkuvõtted ja arendustegevuse plaanid, mis tõendavad, et arengukava koostamisega on tegeletud ning erinevaid huvigruppe kaasatud. Pidaja sõnul ei ole valla uus juhtkond veel päris kindel, kuidas soovib hariduselu edasiselt korraldada, ning seetõttu on ka arengukava kinnitamata.

5.3. Koolil peab olema õppeaasta üldtööplaan[117], milles määratletakse ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes kooli arengukavast, õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise aasta töö kokkuvõttest. Üldtööplaan tuleb vormistada alapunktidena vastavalt tegevusvaldkondadele; igas alapunktis tuleb määratleda ülesanded, tegevused, tähtajad ja vastutajad.[118] Õppenõukogu peab üldtööplaani kinnitama õppeaasta alguseks.[119]

Kooli üldtööplaan kinnitati[120] enne õppeaasta algust õppenõukogu koosolekul. Järelevalvele esitati kalenderplaan, kus on erinevad sündmused, üritused, tegevused. Dokument on toimetamata ja vormistusvigadega: kasutatakse erinevaid kirjašrifte, esineb küsimärke, mis seavad sündmuse toimumise kahtluse alla (Halloween?), mõne sündmuse puhul ei ole võimalik sisust aru saada (9.09-29.09 Mulgi värk sümboolika loomekonkurss õpilastele ja õpetajatele; AÕA; VABA; matemaatika noppeõppe õpetajatele süvendatud praktiline väljaõpe; IV kooliastme loodusvaldkond (kirjalik) – 10.–12. märts). Üldtööplaanis ei ole õppeaastaks eesmärke seatud ega nende eesmärkide saavutamiseks tegevusi planeeritud ja vastutajaid määratud. Õppenõukogu koosolekul, kus üldtööplaan kinnitati, oli küll üks päevakorrapunkt 2025/2026. õppeaasta eesmärkide kinnitamine, kuid koosoleku protokollis on selle punkti all toodud kuus tegevust, mida 2025/2026. õppeaastal teha tuleb, näiteks ainetunni e-päevikusse kandmisel õppimise eesmärgistamine ja õpitulemuste kirjeldamine või sõnalise tagasiside lisamine numbrilisele hindamisele. Tegevuste loetelule järgneb väide, et õppenõukogu oli nõus loetletud eesmärkide seadmisega 2025/2026. õppeaastaks. Millised eesmärgid seati või kui suur osa õppenõukogu liikmetest nendega nõus oli ja miks, dokumendist ei selgu.

5.4. Ettepanekud direktorile

5.4.1. Koostada sisehindamisel kogutud andmetest kirjalikud kokkuvõtted, et oleks olemas dokumendid, millele õppe korraldamisel tugineda.
5.4.2. Analüüsida tunnivaatlustel nähtut, et välja selgitada, millised õpetamise metoodikad ja võtted on tulemuslikud.

---

[112] PGS, § 67 lg 1.
[113] PGS, § 67 lg 2.
[114] PGS, § 73 lg 1[1] p 1.
[115] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord", § 2 p 1.
[116] PGS, §71 lg 2 p 1.
[117] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 4.
[118] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 5 lg 1.
[119] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 2.
[120] 29.08.2025 õppenõukogu koosoleku protokoll nr 131 (1-5/2025/9), 29.08.2025 õppenõukogu otsus nr 131/4.

5.4.3. Korraldada koolisiseseid rahulolu-uuringuid, et probleeme ja murekohti võimalikult kiiresti avastada.

5.5. Ettekirjutused pidajale

5.5.1. Tagada kooli sisehindamise korra kehtestamine vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 71 lõike 2 punktis 8, § 73 lõike 1^1 punktis 12, § 78 lõikes 3 sätestatule. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

5.5.2. Tagada, et õppenõukogu täidaks vastavalt haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määruse nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 2 punktis 6 sätestatule oma ülesannet arutada õppeaasta lõpus kooli õppe- ja kasvatustegevuse tulemused läbi ning teha nende parandamiseks ettepanekuid, lähtudes käesoleva õiendi punktis 5.1.3 toodud selgitustest. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

5.5.3. Tagada kooli arengukava koostamine ja kinnitamine vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 67 lõigetes 1 ja 2 sätestatule. Täitmise tähtaeg: 01.05.2026.

5.5.4. Tagada kooli üldtööplaani koostamine ja kinnitamine, vastavalt haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määruse nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“ §-s 4 ja § 5 punktis 1 sätestatule , lähtudes käesoleva õiendi punktis 5.3 toodud selgitustest. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

6. Õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon

6.1. Järelevalves kontrolliti kooli õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust seaduses[121] sätestatud nõuetele ning võrreldi EHISesse kantud andmete[122] vastavust kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele.

6.2. Põhikooli direktori kvalifikatsiooninõuded on[123] magistrikraad ja juhtimiskompetentsid, õppealajuhataja kvalifikatsiooninõuded[124] magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon, õpetajakutse ja juhtimiskompetentsid, õppeasutuste juhid ja õppealajuhatajad peavad oskama eesti keelt C1-tasemel.[125] Õpetaja kvalifikatsiooninõuded[126] on kas magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon ja õpetajakutse või siis doktorikraad või sellele vastav kvalifikatsioon ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Kvalifikatsiooninõuetele vastavateks loetakse ka isikud, kes on enne 2013. aasta 1. septembrit omandanud pedagoogilise keskeri- või kõrghariduse, samuti enne 2013. aasta 1. septembrit põhikoolis või gümnaasiumis õpetajana või õppealajuhatajana või kutseõppeasutuses üldharidusainete õpetajana töötanud isikud, kes on omandanud kõrghariduse õpetatavas aines ja kes omavad pedagoogilisi kompetentse. Alates 2002. aasta 1. juunist hariduse infosüsteemis registreeritud õppekavade puhul loetakse kõrgharidusena magistrikraadi.[127] Eesti keele ja eesti keeles õpetavad õpetajad peavad oskama eesti keelt C1-tasemel[128], kõik ülejäänud pedagoogid vähemalt B2-tasemel[129]. Eripedagoogil, koolipsühholoogil ja logopeedil peab olema[130] erialane magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon või vastavalt kas eripedagoogi,

[121] PGS, § 74^1.
[122] EHIS, 27.11.2025
[123] PGS, § 74^1 lg 1.
[124] PGS, § 74^1 lg 2.
[125] Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 9 p 6.
[126] PGS, § 74^1 lg 4.
[127] PGS, § 99 lg 1.
[128] Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 9 p-d 6, 7.
[129] Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 8 p 6.
[130] PGS, § 74^1 lg-d 7, 9, 10.

koolipsühholoogi või logopeedi kutse, sotsiaalpedagoogil[131] erialane kõrgharidus või sellele vastav kvalifikatsioon või sotsiaalpedagoogi kutse. Eestikeelsete lastega töötavad tugispetsialistid peavad oskama eesti keelt C1-tasemel[132].

Õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, on koolis 59: direktor, õppealajuhataja (õppe- ja arendusjuht), logopeed, kaks eripedagoogi, kes mõlemad töötavad ka õpetajana, kaks sotsiaalpedagoogi, kellest üks töötab ka õpetajana, ja 52 õpetajat. Kvalifikatsioon vastab nõuetele direktoril, õppealajuhatajal, logopeedil, mõlemal eripedagoogil, mõlemal sotsiaalpedagoogil ja 43 õpetajal. Üheksal õpetajal nõuetele vastavat kvalifikatsiooni ei ole. Kooli 62-l õppe- ja kasvatusala ametikohal töötab 53 (85%) nõutava kvalifikatsiooniga ja 9 (15%) nõutava kvalifikatsioonita isikut.

6.3. PGS[133] sätestab, et koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv peab olema nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

I kooliastmes on õpetajate nädalakoormus kokku 273,5 õppetundi, nendest 238 (87%) õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon on nõuetekohane.
II kooliastmes on õpetajate nädalakoormus kokku 339 õppetundi, nendest 315 (92%) õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon on nõuetekohane.
III kooliastmes on õpetajate nädalakoormus kokku 357,5 õppetundi, nendest 321,5 (90%) õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon on nõuetekohane.
Gümnaasiumiastmes on õpetajate nädalakoormus kokku 173 õppetundi, nendest 147 (85%) õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon on nõuetekohane.

Koolis on nädalas kokku 1143 õppetundi, millest 1021,5 (89%) annavad nõuetekohase kvalifikatsiooniga õpetajad.

Kooli 55 õpetajast (k.a õpetajatena töötavad tugispetsialistid) on nõutav kvalifikatsioon 46-l (84%), 9-l (16%) nõutavat kvalifikatsiooni ei ole. Kvalifikatsioonita õpetajatest kahel puudub õpetajakutse, seitsmel nii magistrikraad kui õpetajakutse, kuid üks neist õpib bakalaureuseõppes ja kolm magistriõppes õpetajakoolituse õppekaval, üks kvalifikatsioonita õpetaja õpib magistriõppes psühholoogiks, üks õpib rakenduskõrgharidusõppes. Seega on koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

6.4. Koolis on nädalas kokku 199,5 matemaatikatundi. Neljal matemaatikaõpetajal on kokku 94 (47%) tundi. Lisaks õpetab matemaatikat, enamasti I ja II kooliastmes, ka 18 mitme aine õpetajat, kellel on kokku 105,5 tundi. Kõikidel matemaatikaõpetajatel ja 17-l mitme aine õpetajal on nõutav kvalifikatsioon, ühel mitme aine õpetajal puudub õpetajakutse. 22-st matemaatikat õpetavast õpetajast on nõutav kvalifikatsioon 21-l (95%). 199,5 matemaatikatunnist 195,5 (98%) õpetavad kvalifikatsiooniga ja 4 (2%) tundi kvalifikatsioonita õpetajad.

6.5. Seadus sätestab[134], et direktor peab õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ja teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmiseks avaliku konkursi korraldama.

[131] PGS, § 74[1] lg 8.
[132] Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 9 p 9.
[133] PGS, § 74 lg 9.
[134] PGS, § 74 lg 6.

Konkursi läbiviimise korra peab direktori ettepanekul kehtestama kooli hoolekogu.[135]

Järelevalves konkursikorda ei esitatud. Direktori sõnul konkursid toimuvad, värbamisprotsessis osalevad direktor, hoolekogu esindaja ja õpetajate esindaja.

6.6. Haridusasutuse juht peab tegema kõik endast sõltuva, et täita õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohad kvalifikatsiooninõuetele vastavate pedagoogidega. Kui õpetaja vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat, võib direktor sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus, kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ja õpitulemuste saavutamine, ning kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.[136]

Koolis on üheksa õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle kvalifikatsioon ei vasta nõuetele. EHISe[137] andmetel on nelja õpetajaga sõlmitud tähtajatud töölepingud.

Juhime tähelepanu, et õpetajatega, kelle kvalifikatsioon ei vasta kehtestatud nõuetele, ei saa sõlmida tähtajatut töölepingut, sest kui direktor sõlmib tähtajatu töölepingu nõuetekohase kvalifikatsioonita isikutega, ei saa korraldada nende isikute ametikohtadele konkursse, nagu nõuab seadus. Kvalifikatsiooninõuetele mittevastavat isikut tugispetsialistina tööle võtta seadus ei luba.

6.7. Seaduses[138] on sätestatud, et õpetaja ülesanne on toetada iga õpilase arengut ning aidata õpilasel kujundada huvi- ja võimetekohast õpiteed. Õpetaja kohustus on arendada oma kutseoskusi ja olla kursis haridusuuendustega. EHISe andmetel osales viimastel aastatel (2021–2025) pikematel metoodikakursustel kuus kooli õppe- ja kasvatusala töötajat kokku 1308 tunni ulatuses. Osalejate seas oli üks matemaatikaõpetaja ja kolm matemaatikat õpetavat mitme aine õpetajat. Lisaks osales kaks õpetajat kokku 156 tunni ulatuses pikematel erialastel koolitustel. Lühematel õpetajate metoodika- või erialakoolitustel osales kokku 46 kooli pedagoogi. Mitmed õpetajad võtsid osa lühikesest 4-tunnisest tehisintellekti kasutamisega seotud koolitusest, mitmed osalesid ka koolitusel, kus õpetati enesejuhitud õppimiseks tingimusi looma. Üks kvalifitseeritud õpetaja õpib magistriõppes uut pedagoogilist eriala.

Juhtkonna sõnul on õpetajatel kaks korda aastas kas direktori või õppejuhiga koostöövestlused, kus seatakse eesmärke ja kus ilmnevad ka koolitusvajadused. Õpetajad kinnitasid, et koostöövestlused toimuvad. Nad rääkisid, et saavad koolituste kohta infot õppejuhilt, lisaks leiavad mõned koolitused ka iseseisvalt. Järelevalve läbiviijatega vestelnud õpetajad ütlesid, et koolivaheaegadel ja iseseisva õppe päevadel toimuvad meeskonnakoolitused. Nad väitsid, et on sel õppeaastal osalenud noppeõppe koolitusel ja õpilast toetava hindamise koolitusel. Metoodikakoolitusi ei nimetatud, õpetajad arvasid, et erinevate metoodikatega saab end ka iseseisvalt kurssi viia. Direktori sõnul soovitakse käesoleval õppeaastal arendada ennekõike õpetajate digipädevusi. Lisaks rääkis koolijuht, et lähiajal tuleb õpetajaid koolitama üks Tartu Ülikooli matemaatikaõppejõud, kes õpetab ka põhikooliõpilasi.

6.8. Järelevalve läbiviijad külastasid koos õppejuhiga kuut matemaatikatundi, millest kolme andsid matemaatikaõpetajad ja kolme mitme aine või klassiõpetajad. Tunnivaatluste eesmärk oli saada ülevaade, mil viisil õpetajatele tunnivaatlusest tagasisidet antakse.

[135] PGS, § 73 lg 1[1] p 8.
[136] PGS, § 74 lg 7.
[137] EHISe 05.01.2026 väljavõte,
[138] PGS, § 75 lg 2.

Vanemates klassides kasutasid õpetajad enamasti traditsioonilisi õppemeetodeid: rääkisid ja selgitasid õpitavat enamasti ise, mõned neist lahendasid tahvlil näidisülesandeid ka ise. Mõni õpetaja ilmestas õpitavat näitvahenditega: saatis geomeetrilisi kujundeid klassis ringi käima, kuvas jooniseid või pilte ekraanile. Õpilaste ülesanne oli kaasa lahendada. Mõnes tunnis õpilased küsisid päris palju ning õpetaja jälgis kogu aeg, kas kõik ikka said aru. Kõik õpetajad seda siiski ei teinud: üks õpetaja küll küsis aeg-ajalt õpilastelt, kas nad said aru, ning kui paar õpilast vastas jaatavalt, sellest piisas. Kas õpilased ka tegelikult õpitavast aru said, jäi selgusetuks.

Nooremates klassides kasutasid õpetajad erinevaid metoodikaid, ka aktiivõppemeetodeid, tunnid olid vaheldusrikkad, õpilased töötasid innukalt kaasa. Vaatamata asjaolule, et kasutati ka liikumisega seotud ülesandeid, oli distsipliin hea. Eriti paistis silma üks aeglasema temporühma tund, kus õpetaja kasutas mitmesuguseid metoodikaid, andis õpilastele vahelduvalt eri tüüpi ülesandeid. Tund oli kaasakiskuv, õpilased töötasid innukalt.

Tunde tagasisidestanud õppejuht palus õpetajatel kõigepealt endal rääkida, mis neil õnnestus ja mis mitte. Ta oli toetav ja positiivne, kuid edasiviiva konstruktiivse kriitika osakaal jäi väikeseks. Õppejuht andis õpetajatele hiljem kirjalikult põhjalikuma tagaside.

Selgitame, et vaadeldud tundide põhjal saab kindlaks teha, milles õpetajad tuge vajavad, milliseid oskusi ja teadmisi on vaja, et paremat õppekeskkonda luua, ning kuidas iga õpilast õppimises paremini toetada.

6.9.Ettepanekud direktorile

6.9.1. Suunata matemaatikaõpetajaid erinevatele matemaatika metoodika ja didaktika koolitustele, et õpetajad saaksid oma teadmisi täiendada ning õppijaid toetada.
6.9.2. Viia tunnivaatlusi läbi järjepidevalt, koondada saadud info ja analüüsida seda, et tagada õpilastele ja õpetajatele toetav ja arendav õppekeskkond.
6.9.3. Koostada koolituskava, et oleks selge, milliseid koolitusi millised pedagoogid vajavad.

6.10. Ettekirjutused pidajale

6.10.1. Tagada õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmiseks korraldatava konkursi korra koostamine ja kehtestamine, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikest 6 ja § 73 lõike 1^1 punktist 8. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.
6.10.2. Tagamaks koolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74^1 lõikes 4 esitatud nõuetele ning lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 7 lõikest 1 ning § 74 lõigetest 6 ja 7, tagada avalike konkursside korraldamine nende õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel puudub nõutav kvalifikatsioon. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.